

UZASADNIENIE

Celem projektowanego aktu normatywnego jest uregulowanie w sposób kompleksowy systemu związanego z wdrażaniem i stosowaniem w Rzeczypospolitej Polskiej środków ograniczających Unii Europejskiej (dalej: UE) oraz krajowych środków ograniczających, zwanych potocznie sankcjami. Ustawa określa w szczególności rodzaje i zakres zastosowania środków ograniczających, podział kompetencji pomiędzy organami właściwymi, a także zasady odpowiedzialności związane z nieprzestrzeganiem nałożonych ograniczeń. Ze względu na wdrażanie za pośrednictwem porządku prawnego UE także sankcji przyjmowanych przez Organizację Narodów Zjednoczonych, ustawa będzie miała zastosowanie również do środków wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa wydanych na podstawie rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych bez konieczności ich odrębnego wskazywania. Należy podkreślić, że przewidziane ustawą środki ograniczające oraz sposób ich zastosowania pozostaną w zgodzie z prawem międzynarodowym, a ich wdrażanie na gruncie krajowym w żadnym stopniu nie wpłynie na przestrzeganie przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych, w tym w szczególności, norm międzynarodowego prawa humanitarnego. .

Do tej pory rozwiązania w zakresie środków ograniczających były regulowane fragmentarycznie, w różnych aktach prawnych, co utrudniało skuteczne wdrażanie sankcji i komplikowało ich właściwe stosowanie przez podmioty do tego zobowiązane, w szczególności przedsiębiorców. W celu zniwelowania tych problemów ustawa określa w szczególności kompetencje poszczególnych organów administracji oraz sposób współdziałania pomiędzy nimi, a także ustanawia Zespół do spraw Środków Ograniczających, którego celem będzie zapewnienie właściwej realizacji zobowiązań międzynarodowych RP a także dbanie o spójność i koordynację działań w obszarze polityki sankcyjnej.

W ustawie potwierdzono ponadto możliwość stosowania (przyjmowania i wdrażania) w Rzeczypospolitej Polskiej krajowych środków ograniczających, opartych na przesłance bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego.

Ustawa o środkach ograniczających ma stanowić swoistą „konstytucję sankcyjną” zawierającą ramowe uregulowania prawne, do których mogą się odnosić zarówno organy administracji publicznej, jak i podmioty prywatne. W szczególności określa ona zasady

odpowiedzialności za naruszenie zakazów, ograniczeń i niedopełnienie obowiązków wynikających ze środków ograniczających.

Uregulowanie materii związanej ze stosowaniem środków ograniczających przyjętych w ramach UE oraz na gruncie krajowym w jednej ustawie, czyni zadość zasadzie kompleksowości wyrażonej w par. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” i ma na celu przeciwdziałanie zbytniemu rozproszeniu tych przepisów w różnych aktach prawa powszechnie obowiązującego.

Podsumowując, najważniejsze elementy ustawy to:

1. określenie definicji, rodzaju oraz zakresu przedmiotowego środków ograniczających wdrażanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
2. określenie podziału kompetencji pomiędzy organami krajowymi wdrażającymi środki ograniczające oraz ustanowienie zespołu międzyresortowego w celu lepszej koordynacji ich działań,
3. stworzenie przejrzystego systemu stosowania krajowych środków ograniczających, uzupełniającego system szczególny, obowiązujący na gruncie ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczegółowych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego,

uregulowanie zasad odpowiedzialności za naruszenie zakazów, ograniczeń i niedopełnienie obowiązków wynikających ze środków ograniczających, w tym wdrożenie do krajowego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających i sankcji za takie naruszenia oraz zmiany dyrektywy (UE) 2018/1673 (Dz. Urz. UE. L. z 2024 r. poz. 1226) (dalej: dyrektywa 2024/1226) i rozgraniczenie jej stosowania w stosunku do zakresu przedmiotowego i podmiotowego kar administracyjnych.

Środki ograniczające

a. Środki ograniczające UE

W załączniku do uzasadnienia wymieniono obowiązujące obecnie reżimy środków ograniczających UE, do których skutecznego wdrażania zobowiązana jest Rzeczypospolita Polska. Natomiast sformułowanie definicji środków ograniczających w przedmiotowej

ustawie w sposób blankietowy (art. 3 pkt 1) sprawi, że będzie ona bezpośrednio stosowana także do kolejnych, mogących zostać ustanowionych w przyszłości reżimów sankcyjnych przyjmowanych przez UE oraz ich nowelizacji. Ustawa ma mieć charakter horyzontalny i obejmować wszystkie reżimy sankcyjne UE.

Środki ograniczające są jednym z podstawowych narzędzi propagowania celów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, które określono w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (dalej: TUE). Cele te obejmują ochronę wartości Unii, utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz umacnianie i wspieranie demokracji, państwa prawnego i praw człowieka. Aby chronić te wartości, UE może nakładać środki ograniczające na państwa, podmioty, osoby prawne lub fizyczne. Do środków takich zaliczają się ukierunkowane środki indywidualne, tj. ukierunkowane sankcje finansowe (zabezpieczenie mienia), ograniczenia wjazdu (zakaz wjazdu na terytorium UE) oraz środki sektorowe, tj. embargo na broń lub środki gospodarcze i finansowe (np. ograniczenia przywozowe i wywozowe, ograniczenia w świadczeniu niektórych usług, w tym usług bankowych). Środki ograniczające UE, samoistnie nie mają charakteru karnego, a ich celem jest doprowadzenie do zmiany złych lub szkodliwych polityk lub działań poprzez ukierunkowanie ich na odpowiedzialne państwa spoza UE, w tym organizacje i osoby fizyczne. Środki te mają co do zasady charakter zindywidualizowany i zawierają wyjątki np. w zakresie aspektów humanitarnych czy medycznych. Co do zasady, akty prawne o przyjęciu, przedłużeniu lub zniesieniu środków ograniczających są podejmowane przez Radę UE na podstawie wniosków Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej.

W przeciwieństwie do przepisów dotyczących nakładania środków ograniczających, które są przyjmowane jednomyślnie w UE, ich wdrażanie i egzekwowanie jest zdecentralizowane. Organy państw członkowskich odpowiadają za uregulowanie systemu instytucjonalnego związanego ze stosowaniem sankcji na gruncie krajowym, w tym poprzez określenie organów właściwych, systemu i procedury przyznawania odstępstw oraz monitorowanie przestrzegania zakazów przez przedsiębiorstwa i obywateli.

Rzeczpospolita Polska powinna przyjąć mechanizmy, które umożliwią szybszą i bardziej spójną reakcję w sytuacjach wymagających pilnej interwencji lub dostosowania do nowych regulacji unijnych. Celem projektu jest stworzenie przejrzystego systemu sankcji w Polsce, co jest szczególnie istotne z uwagi na dużą liczbę różnych, w tym centralnych, organów

administracji zaangażowanych w ich wdrażanie. Kluczowym jest właściwe określenie koordynacji i form współpracy pomiędzy nimi a także spójność i transparentność tych działań.

b. Środki ograniczające ONZ

Ustawa będzie miała zastosowanie także do sankcji nakładanych w ramach systemu Narodów Zjednoczonych. Regulacje dotyczące środków ograniczających przyjmowanych na forum ONZ wdrażane są na poziomie UE w formie decyzji i rozporządzeń Rady UE bezpośrednio stosowanych przez państwa członkowskie. W konsekwencji, przepisy mające zastosowanie do środków ograniczających UE obejmą w zakresie ustawy także środki ograniczające wynikające z decyzji podejmowanych w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, bez konieczności ich odrębnego wskazywania w ustawie.

W systemie ONZ organem uprawnionym do wprowadzania sankcji jest Rada Bezpieczeństwa. Według przepisów Rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, w razie stwierdzenia przez Radę Bezpieczeństwa zagrożenia pokoju, naruszenia pokoju lub aktu agresji może ona uchylać rezolucje lub podejmować decyzje o przyjęciu środków nie pociągających za sobą użycia siły zbrojnej (sankcje).

a. Krajowe środki ograniczające

Projektowana regulacja przewiduje wprowadzenie krajowych środków ograniczających, które mają charakter uzupełniający i komplementarny wobec środków ograniczających stosowanych przez UE. Ustawa określa podmioty, wobec których środki te mogą zostać zastosowane, przesłanki dokonania wpisu, rodzaje oraz zakres środków ograniczających, jakie może zastosować właściwy organ, a także procedurę wpisu na listę prowadzoną przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Zgodnie z opinią DPUE KPRM (DPUE.721.13.2024.AM(2) z dn. 11 kwietnia 2024 r. w odpowiedzi na zapytanie DPZUE.940.43.2024/2 z 4.04.2024 r.) kompetencja w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (dalej: WPZiB), w tym kompetycja do przyjmowania środków ograniczających powierzona UE przez państwa członkowskie w traktatach, nie ma charakteru wyłącznego. Państwa członkowskie zachowują ich własne kompetencje w tych obszarach. W konsekwencji państwa członkowskie mają prawo przyjmować własne środki ograniczające, niezależne od środków UE. Źródłem kompetencji państw członkowskich w tym zakresie są wyłącznie przepisy prawa krajowego. W wykonywaniu ich równoległych kompetencji w obszarze WPZiB, UE i państwa członkowskie związane są zasadą lojalnej współpracy.

Przyjmując własne środki ograniczające państwa członkowskie powinny zapewnić, aby środki te nie zagrażały urzeczywistnieniu celów, jakim mają służyć środki przyjęte przez UE.

TUE i Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) regulują zakres i charakter kompetencji UE w poszczególnych dziedzinach, w tym także w dziedzinie WPZiB. Jedną z podstawowych zasad porządku prawnego UE jest zasada przyznania, ustanowiona w art. 5 ust. 1 i 2 TUE. Zgodnie z tą zasadą UE działa wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych jej przez państwa członkowskie w traktatach do osiągnięcia określonych w nich celów. W konsekwencji każde działanie UE musi opierać się na wyraźnej traktatowej podstawie prawnej, która upoważnia UE do działania i wskazuje procedurę, zgodnie z którą UE prowadzi te działania. Jednocześnie traktaty stanowią, że wszelkie kompetencje nieprzyznane UE w traktatach należą do państw członkowskich (art. 5 ust. 2 zdanie drugie TUE). TUE i TFUE nie stanowią źródła kompetencji organów krajowych, w tym kompetencji ustawodawczych, a jedynie taką kompetencję potwierdzają. Kompetencje organów krajowych wynikają bowiem w pełni z prawa krajowego, w szczególności z aktów o charakterze konstytucyjnym. Państwa członkowskie przyznały UE w traktatach szeroką kompetencję w obszarze WPZiB (art. 23—46 TUE oraz art. 2 ust. 4 TFUE). Środki ograniczające UE przyjmowane są na podstawie art. 29 TUE, a przepisy te akty wykonujące dodatkowo na podstawie art. 215 TFUE. Jednocześnie jednak Traktaty nie zaliczają WPZiB do obszarów kompetencji wyłącznej UE, ani też do obszarów kompetencji dzielonej z państwami członkowskimi, która po jej wykonaniu przez UE, zgodnie z zasadą zajętego pola, nie mogłaby zostać wykonana przez państwa członkowskie. Kompetencję UE w obszarze WPZiB należy uznać za mającą charakter równoległy do kompetencji państw członkowskich, co oznacza, że UE i państwa członkowskie mogą wykonywać ją niezależnie. Taki charakter kompetencji znajduje potwierdzenie w deklaracjach dołączonych do TUE i TFUE. Zgodnie z deklaracją nr 13 „w sprawie wspólne polityki zagranicznej i bezpieczeństwa” „postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (...) nie naruszają obecnej odpowiedzialności Państw Członkowskich za kształtowanie i prowadzenie własnej polityki zagranicznej”. Podobnie, deklaracja nr 14 „w sprawie wspólne polityki zagranicznej i bezpieczeństwa” stanowi, że „postanowienia dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (...) nie będą miały wpływu na obowiązującą podstawę prawną, odpowiedzialność ani uprawnienia każdego Państwa Członkowskiego w zakresie kształtowania i prowadzenia własnej polityki zagranicznej (...) stosunków z państwami trzecimi oraz że postanowienia regulujące wspólną europejską politykę

bezpieczeństwa i obrony nie naruszają szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa i obrony Państw Członkowskich”. Równoległe wykonywanie kompetencji UE i państw członkowskich w obszarze WPZiB jest jednak związane z koniecznością przestrzegania określonych zasad. W odniesieniu do środków ograniczających art. 29 TUE stanowi, że „państwa członkowskie zapewniają zgodność swoich polityk krajowych ze stanowiskami Unii”. Dodatkowe obowiązki w tym zakresie wynikają z ogólnej zasady lojalnej współpracy, ustanowionej w art. 4 ust. 3 TUE. Orzecznictwo TSUE potwierdza, że w obszarze stosunków zewnętrznych zasada ta może stanowić niezależną podstawę obowiązków. Zgodnie z tą zasadą obowiązkiem państwa członkowskiego jest m. in. powstrzymanie się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów UE (art. 4 ust. 3 akapit trzeci TUE). Konkretyzację tej zasady w stosunkach zewnętrznych zawiera art. 24 ust. 3 TUE. Państwa członkowskie mogą więc przyjmować ich własne środki ograniczające, niezależne od środków UE, o ile przestrzegają wskazane powyżej obowiązki. W praktyce może to oznaczać w szczególności konieczność takiego zakresu podmiotowego i przedmiotowego środków krajowych, aby stosowanie tych środków nie prowadziło do osłabienia lub pozbawienia skuteczności środków ograniczających UE, i tym samym nie uniemożliwiło UE osiągnięcia celów zamierzonych przez jej własne środki.

W UE system uzupełniających, krajowych środków ograniczających (o bardzo różnym zakresie) posiada, lub pracuje nad jego wprowadzeniem, kilka państw, w tym Bułgaria, Czechy, Rumunia, Łotwa, Litwa, Słowenia, Niemcy.

Ponadto, wskazać należy, że w pkt 25 przyjętej przez Radę Unii Europejskiej *„Aktualizacji najlepszych praktyk UE w zakresie skutecznego wdrażania środków ograniczających”* z dnia 3 lipca 2024 r. r., opracowanej przez Grupę Roboczą Radców ds. Stosunków Zewnętrznych (dokument nr 11623/24)¹, jednoznacznie wskazano, że cyt. *„Oprócz prawodawstwa przyjętego przez Unię państwa członkowskie w razie potrzeby powinny dysponować dodatkowymi ramami prawnymi, przepisami ustawowymi lub wykonawczymi umożliwiającymi zamrażanie środków finansowych i aktywów finansowych oraz zasobów gospodarczych osób i podmiotów podlegających środkom ograniczającym na szczeblu krajowym, (...), i umożliwiających zakaz udostępniania środków finansowych i zasobów gospodarczych tym podmiotom i osobom lub na ich korzyść, w szczególności przez*

¹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/why-sanctions/>

Dokument nr 11623/24 – link: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11623-2024-INIT/pl/pdf> (poprzednia aktualizacja miała miejsce w dniu z 4 maja 2018 r. (dokument nr 8519/18) . Cytowana treść pkt 25—28 nie uległa zmianie.

administracyjne środki zamrażające lub przez zastosowanie sądowych postanowień o zabezpieczeniu, mających te same skutki.”. Dalej w ww. dokumencie wyjaśniono (pkt 26), że cyt. „Środki te powinny umożliwić krajowym organom bezzwłoczne nakazywanie i realizację zamrażania wszelkich środków finansowych i zasobów gospodarczych w ramach jurysdykcji państwa członkowskiego, którego to dotyczy, należących do wyznaczonej osoby lub podmiotu będących ich własnością, kontrolowanych lub posiadanych przez nie oraz mogłyby być również skierowane do osób lub podmiotów pochodzących z Unii Europejskiej i prowadzących tam główną działalność.”. Ponadto w pkt 28 zaleceń wskazano, że cyt. „Ogólnie administracyjne zamrożenie można rozważać przede wszystkim jako akt stanowiący podstawę szerokiego zapobiegania wszelkim sposobom wykorzystania zamrożonych środków finansowych i zasobów gospodarczych oraz wszelkim transakcjom przeprowadzanym przez osobę lub podmiot, wyznaczone przez właściwy organ. Administracyjne zamrożenie należy odróżnić od sądowego zamrożenia, zajmowania i konfiskaty, których nie można nakładać w ramach zastosowania środków ograniczających, lecz jedynie jako krajowy środek egzekwowania.”.

Mrożenie środków finansowych czy zasobów gospodarczych, bez względu na to czy dokonywane w oparciu o przepisy prawa krajowego, czy też rozporządzenia UE, w myśl ww. „dobrych praktyk”, ma charakter zapobiegawczy, nie zaś represyjny. Zamrożenie ma bowiem uniemożliwić transfer aktywów w celu zapobieżenia ich wykorzystania. Wprawdzie jego skutkiem może być utrudnienie lub uniemożliwienie prowadzenia działalności gospodarczej, ale skutek ten ma mieć w założeniu efekt czasowy, zaś podmiot objęty tym środkiem nie naraża się na odpowiedzialność finansową, jeżeli nie złamie nałożonego zakazu. Powyższe jest zgodne z opinią Komisji Europejskiej z dnia 19 czerwca 2020 r. (C(2020) 4117 final) w sprawie art. 2 rozporządzenia 269/2014 (odpowiedź na pytanie nr 2.5), w myśl której cyt. „Środki ograniczające nie mają charakteru represyjnego ani konfiskacyjnego, lecz stanowią instrumenty zapobiegawcze. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c rozporządzenia, który ustanawia odstępstwo od ograniczeń finansowych określonych w art. 2, właściwe, organy krajowe mogą wyrazić zgodę na zwolnienie określonych zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych lub udostępnienie określonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych po ustaleniu, że te środki finansowe i zasoby gospodarcze są przeznaczone wyłącznie na pokrycie opłat i należności za usługi polegające na zwykłym przechowywaniu lub utrzymywaniu zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych.”

W efekcie powyższego, na poziomie krajowym należy wdrożyć stałe mechanizmy krajowych środków ograniczających, mających uzupełniający charakter względem środków ograniczających UE

Oprócz indywidualnych decyzji sankcyjnych, należy uregulować możliwość wprowadzania przez władze Rzeczypospolitej Polskiej autonomicznych, całkowitych lub częściowych restrykcji sektorowych, wobec państwa trzeciego. Środki te powinny mieć charakter uzupełniający wobec sankcji UE, czasowy, mierzalny i odwracalny (art. 5). Ze względu na znaczenie tych środków dla funkcjonowania gospodarki zasadne jest, aby decyzję w tej sprawie podejmowała Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226

Przedstawiony projekt ustawy w zakresie Rozdziału 1, 6 i 7 implementuje do prawa krajowego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1226 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających i sankcji za takie naruszenia oraz zmiany dyrektywy (UE) 2018/1673 (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1226).

Zgodnie z art. 20 ust. 1 dyrektywy 2024/1226, państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do jej wykonania w terminie do dnia 20 maja 2025 roku. Warto wskazać, że Polska dokonała już częściowej transpozycji dyrektywy 2024/1226 poprzez obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383, dalej: kodeks karny, k.k.) oraz art. 15 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, które określają przestępstwa za naruszenie unijnych rozporządzeń w sprawie środków ograniczających wobec Rosji, Białorusi i obwodów donieckiego oraz ługańskiego (w zakresie rozporządzeń UE 833/2014, 765/2006, 2022/263).

Jednak obecnie obowiązujące w prawie krajowym przepisy mają węższy zakres niż przepisy dyrektywy 2024/1226, która dotyczy nie tylko naruszeń środków ograniczających nałożonych w związku z wojną na Ukrainę, ale wszystkich unijnych aktów prawnych dot. środków ograniczających. Obecnie, jak wskazano wyżej, na podstawie prawa UE funkcjonuje kilkadziesiąt różnych systemów sankcji (np. dotyczących sytuacji w Nikaragui, Wenezueli czy Nigrze – patrz załącznik do uzasadnienia), a niektóre z nich są konsekwencją rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, podczas gdy inne są przyjmowane autonomicznie przez UE.

Dlatego też, celem ujednolicenia systemu sankcyjnego na poziomie krajowym, konieczne jest przyjęcie niniejszej ustawy.

Jak wskazano wyżej, organy państw członkowskich odpowiadają za egzekwowanie środków ograniczających. Właściwe organy państw członkowskich muszą ocenić, czy nastąpiło naruszenie przepisów odnośnych decyzji lub odnośnych rozporządzeń Rady przyjętych odpowiednio na mocy art. 29 TUE lub art. 215 TFUE i zastosować odpowiednie środki. W tym zakresie w rozporządzeniach UE systematycznie uwzględnia się przepis zobowiązujący państwa członkowskie do przyjęcia przepisów krajowych, w których przewiduje się skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje za naruszenie przepisów tych aktów prawnych UE.

Głównym celem dyrektywy 2024/1226 jest jednolite zdefiniowanie w krajowych porządkach państw członkowskich przestępstw polegających na naruszeniu unijnych środków ograniczających w państwach członkowskich UE oraz zapewnienie skutecznych, odstraszających i proporcjonalnych rodzajów i poziomów kar za przestępstwa polegające na naruszeniu unijnych środków ograniczających. Jednolite definicje przestępstw wśród państw członkowskich UE dotyczące naruszeń unijnych środków ograniczających umożliwią także skuteczniejsze prowadzenie transgranicznych postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń w tego typu sprawach. Prawidłowa implementacja dyrektywy 2024/1226 przez państwa członkowskie, umożliwi także ograniczenie zjawiska tzw. „forum shopping”² wśród sprawców tego typu przestępstw.

Środki karne są zatem stosowane wobec naruszeń środków ograniczających UE w tym, tych wynikających z prawnie wiążących decyzji ONZ, które są transponowane do porządku prawnego UE.

Natomiast kary pieniężne (kary administracyjne) grożą osobom lub podmiotom, które naruszają zakaz lub niedopełniają obowiązku wynikającego ze środka naruszającego lub dopuszczają się obchodzenia środka ograniczającego, bez względu na to czy jest to środek UE (lub ONZ implementowany przez UE), czy też krajowy środek ograniczający. Jednocześnie ustawa w art. 57 precyzuje, że przepisów dotyczących kar pieniężnych nie stosuje się do osoby fizycznej, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa, o którym mowa w rozdziale 6.

² Forum shopping to potoczne określenie praktyki stron postępowania w tym sprawców przestępstw, które podejmują działania mające na celu rozpatrzenie ich sprawy przed sądem, który ich zdaniem najprawdopodobniej wyda łagodniejszy/korzystniejszy wyrok.

Ponadto należy zaznaczyć, że pomoc humanitarna lub działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb ludzkich realizowane zgodnie z zasadami humanitaryzmu oraz, w stosownych przypadkach, z międzynarodowym prawem humanitarnym, nie mieszczą się w zakresie zachowań kryminalizowanych na podstawie niniejszej ustawy ani dyrektywy 2024/1226, której przepisy są transponowane niniejszą ustawą.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1 Zakres ustawy

W art. 1 podkreślono kompleksowy charakter ustawy, która ma obejmować wszystkie rodzaje środków ograniczających wdrażanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W ten sposób zapewniony ma być spójny system, czytelny dla odbiorców.

W artykule tym ustawa określa zakres regulacji wskazując na rodzaje środków ograniczających, a także zasady ich stosowania.

Zakres ustawy obejmuje w szczególności jasne przypisanie kompetencji poszczególnym organom administracji publicznej w granicach stosowania środków ograniczających, jak i odstępstw od nich, co dotychczas nie było uregulowane materią ustawową i rodziło spory kompetencyjne. Regulacja określa także zasady współpracy pomiędzy organami administracji ze szczególnym uwzględnieniem Zespołu ds. Środków Ograniczających jako forum koordynacyjnego.

Ustawa określa także organy sprawujące kontrolę nad przestrzeganiem środków ograniczających oraz zasady odpowiedzialności za naruszenie zakazów, ograniczeń i niedopełnienie obowiązków wynikających ze środków ograniczających.

Jednocześnie, z uwagi na funkcjonowanie w obiegu prawnym ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, gdzie mowa jest o szczególnych środkach ograniczających (art. 117 ust. 2) oraz tzw. specustawy przyjętej w dniu 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, w przedmiotowej ustawie podkreślono, że nie stosuje się ona do spraw związanych z ww. aktami prawnymi.

Szczególne środki ograniczające, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, stosowane są w ograniczonym zakresie tylko w stosunku do podmiotów wymienionych w art. 118 tejże ustawy. Natomiast „specustawa” przyjęta w związku z rosyjską agresją na Ukrainę zawiera szereg specyficznych uregulowań

uzasadnionych wyjątkową sytuacją międzynarodową. Zachowanie dotychczasowych regulacji w kontekście krajowych indywidualnych środków ograniczających stosowanych w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego jest niezbędne z perspektywy szczególnego charakteru dotychczasowej regulacji oraz liczby prowadzonych w oparciu o nią spraw. Na dzień 25 stycznia 2025 r. na krajowej liście środków ograniczających figurowało łącznie 527 osób i podmiotów gospodarczych (430 osób i 97 podmiotów). W związku z wydaniem decyzji o dokonaniu wpisu na listę środków ograniczających do wojewódzkiego sądu administracyjnego skierowano łącznie 104 skargi, z tego 59 zostało oddalonych (w tym 12 prawomocnie, w tym 3 po wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego), 4 – zostały uchylone, 14 – odrzucone, 9 – umorzone, a 18 pozostaje w toku. Natomiast do Naczelnego Sądu Administracyjnego skierowano 32 skargi kasacyjne.

Art. 2 Definicje

Artykuł ten zawiera doprecyzowania definicyjne pozwalające przełożyć uregulowania międzynarodowe na krajowy system prawny.

W celu prawidłowej implementacji dyrektywy 2024/1226 i uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, konieczne było zdefiniowanie poszczególnych pojęć używanych w ustawie. Definicje legalne zawarte w artykule 2 niniejszej ustawy implementują w całości do polskiego porządku prawnego art. 2 dyrektywy 2024/1226. Taki zabieg legislacyjny umożliwił prawidłowe stworzenie typów czynów zabronionych w Rozdziale 6 ustawy zgodnie z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 § 1 kodeksu karnego. W ustawie zdefiniowano pojęcia takie jak „środki finansowe” i „zasoby gospodarcze”, „zamrożenie środków finansowych” i „zamrożenie zasobów gospodarczych” czy też „podmiot podlegający”.

Art. 3 Środki ograniczające

W artykule 3 projektowanej ustawy, uregulowano w sposób wyczerpujący treść pojęcia „środki ograniczające” poprzez wskazanie, że obejmują one środki przyjęte przez UE wobec podmiotu wskazanego w aktach prawnych UE wydanych na podstawie art. 29 TUE albo art. 215 TFUE dla realizacji celów WPZiB, a także środki stosowane w Rzeczypospolitej Polskiej ze względów bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego jako uzupełnienie środków ograniczających UE.

Definicja środków ograniczających jako przyjętych przez UE jest zgodna z i implementuje definicję unijnego środka ograniczającego zawartą w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2024/1226. Jednocześnie, ustawa przewiduje możliwość wprowadzenia krajowych środków ograniczających stosowanych ze względu bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego jako uzupełnienie środków ograniczających UE.

W tym kontekście należy przywołać art. 4 ust. 2 TFUE, zgodnie z którym UE szanuje podstawowe funkcje państwa, zwłaszcza funkcje mające na celu zapewnienie jego integralności terytorialnej, utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę bezpieczeństwa narodowego. Obok tożsamości narodowej, drugi obszar wyłączony z zakresu działań Unii, obejmuje podstawowe funkcje każdego państwa członkowskiego, zwłaszcza mające na celu zapewnienie integralności terytorialnej państwa, utrzymanie porządku oraz ochronę bezpieczeństwa narodowego.

Krajowe środki ograniczające nie pokrywają się z sankcjami przyjmowanymi w ramach ONZ i UE, a stanowią jedynie ich uzupełnienie. Są instrumentarium niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa państwa, zwłaszcza w obliczu niestabilnej sytuacji geopolitycznej i pozwalają szybko reagować na pojawiające się zagrożenia.

Obejmują one środki indywidualne, skierowane do osób i podmiotów wskazane w sposób wyczerpujący w art. 6 pkt 1-4, takie jak zamrożenie środków finansowych, lub zasobów gospodarczych, nieudostępnianie tych środków, wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany (art. 434 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach) oraz wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. Zapisy te były inspirowane funkcjonującymi już w praktyce od 3 lat przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Jednocześnie uregulowanie katalogu tych środków w sposób wyczerpujący, daje jasność zarówno organom administracji, jak i podmiotom, które mogą zostać objęte krajowymi środkami ograniczającymi, w kontekście potencjalnych ograniczeń, co ułatwi zrozumienie funkcjonowania systemu sankcji oraz treści samego aktu.

Dodatkowo w przedmiotowej ustawie w art. 4 ust. 1 pkt 1 wprowadzono możliwość przyjmowania krajowych środków ograniczających wobec państwa niebędącego państwem członkowskim UE. Środki te zgodnie z art. 5 mają mieć charakter gospodarczy lub finansowy,

w tym w szczególności obejmować zakaz obrotu wybranymi towarami czy prowadzenia działalności inwestycyjnej. Działanie takie ma być uzasadnione względami bezpieczeństwa narodowego lub praw człowieka i umożliwiać szybką reakcję wobec niestabilnej międzynarodowej sytuacji geopolitycznej.. Ograniczenia w obrocie z danymi państwami wprowadzane będą w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Rozdział 2 Krajowe środki ograniczające

W rozdziale 2 uregulowane zostało stosowanie w Rzeczypospolitej Polskiej krajowych środków ograniczających, jak również prowadzenie listy osób i podmiotów, wobec których stosuje się krajowe środki ograniczające, zwanej dalej „listą” oraz zasady i tryb wydawania decyzji w sprawach wpisu na tę listę i wykreślenia z niej. Procedura dokonywania wpisu na listę jak również wykreślenia z niej oparta została na rozwiązaniach przyjętych w obecnie funkcjonującej ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Na wzór tej ustawy wprowadzone zostaną również rozwiązania dotyczące tymczasowego zarządu przymusowego oraz zapewnienia wsparcia pracownikom świadczącym pracę na rzecz podmiotów objętych środkami ograniczającymi (osłona pracownicza). **Art. 7 Krajowa lista sankcyjna**

Projekt przewiduje, że organem prowadzącym listę osób i podmiotów, wobec których stosuje się krajowe środki ograniczające określone w art. 4 ust. 3 pkt 1-46 projektu, a także wydającym decyzje w sprawach wpisu na tę listę lub wykreślenia z niej (art. 8 projektu) będzie Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Powyższe uzasadnia wiodąca rola Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie wykonywania środków ograniczających UE, oraz krajowych środków ograniczających.

Lista będzie publikowana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Rozwiązanie to ma zapewnić powszechność, łatwy i bezpłatny dostęp do listy osób i podmiotów, wobec których są stosowane środki ograniczające wskazane w projektowanej ustawie. Lista zawierać będzie w szczególności oznaczenie osoby lub podmiotu objętego sankcjami, datę i miejsce urodzenia osoby lub siedzibę i REGON podmiotu, jeśli są znane, zastosowane środki sankcyjne, datę umieszczenia na liście.

Podkreślić należy, że projekt dotyczy jedynie tzw. mrożenia majątków, a więc czasowej niemożności nim dysponowania. Nie oznacza to odjęcia własności, które na gruncie Konstytucji RP może być dokonane jedynie w ramach wyłączenia (na cel publiczny i za słusznym odszkodowaniem – art. 21 Konstytucji) lub przypadku (orzeczonego prawomocnym orzeczeniem sądu – art. 46 Konstytucji). Jest to działanie, które jest już przewidziane w ramach polskiego porządku prawnego, czy to przez bezpośrednio skuteczne rozporządzenie UE czy to przez ustawę o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, i mieści się w zakrojonych przez Konstytucję RP ramach.

Art. 4 projektu wskazuje w sposób wyczerpujący podmioty, które mogą zostać objęte krajowymi środkami ograniczającymi (osoby fizyczne, osoby prawne, inne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz państwa niebędące państwem członkowskim Unii Europejskiej) a także przesłanki wpisania osoby albo podmiotu na listę – prawdopodobieństwo, że wspierają państwa objęte środkami ograniczającymi UE lub poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności w tych państwach, a także obcą ingerencję i manipulację w środowisku informacyjnym wymierzoną w bezpieczeństwo, interesy i wizerunek Rzeczypospolitej Polskiej.

Proponowane rozwiązanie wskazuje na subsydiarny charakter krajowych środków ograniczających względem środków ograniczających UE

Ustawa przewiduje także możliwość wprowadzenia krajowych środków ograniczających na określone państwa niebędące państwem członkowskim Unii Europejskiej (krajowe sankcje sektorowe). W art. 5 projekt przewiduje, że krajowe środki ograniczające wobec państw, wprowadzane będą w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych (art. 5 ust. 2) i obejmują zakaz współpracy gospodarczej lub jej ograniczenie, w zakresie:

- 1) obrotu wybranymi grupami towarów;
- 2) tranzytu towarów przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) działalności inwestycyjnej, świadczenia usług, prowadzenia rozliczeń finansowych i ubezpieczeń;

- 4) pomocy technicznej obejmującej wszelkie działania związane z naprawami, pracami rozwojowymi, produkcją, montażem, testowaniem, konserwacją lub wszelką inną obsługę techniczną, w szczególności instruktaż, doradztwo, szkolenia, przekazanie praktycznej wiedzy lub umiejętności.

W przypadku osób fizycznych i podmiotów, zgodnie z art. 6 projekt przewiduje, że krajowe środki ograniczające obejmować będą::

1. zamrożenie środków finansowych, lub zasobów gospodarczych będących własnością, pozostających w posiadaniu, w faktycznym władaniu lub pod kontrolą osób lub podmiotów wpisanych na listę;
2. nieudostępnianie środków finansowych, lub zasobów gospodarczych osobom lub podmiotom wpisanym na listę;
3. wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, o którym mowa w art. 434 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079);

wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. 2024 poz. 1320, z późn. zm.);

Art. 8 Procedura wydawania decyzji o wpisie na krajową listę sankcyjną

Procedura dokonywania wpisu na listę oparta została na rozwiązaniach przyjętych w obecnie funkcjonującej ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514).

Decyzję w sprawie wpisu na listę lub wykreślenia z niej będzie wydawał Szef Krajowej Administracji Skarbowej z własnej inicjatywy lub na wniosek wskazanego w tym artykule organu

– zawierający wskazanie osoby lub podmiotu, względem których ma zostać wydana decyzja, uzasadnienie, a w przypadku decyzji w sprawie wpisu na listę również propozycję zastosowania wobec danej osoby lub danego podmiotu krajowych środków ograniczających o których mowa w art. 6 pkt. 1 i 2,

W celu zapewnienia praw osób i podmiotów wpisanych na listę, wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji w sprawie wykreślenia z listy będzie możliwe także na ich wniosek (art. 8 ust. 3projektu).

Od decyzji o wpisie na listę oraz wykreślenia z niej nie służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Takie rozwiązanie podyktowane jest koniecznością podjęcia przez właściwe organy natychmiastowej reakcji w obliczu działań podmiotu lub osoby fizycznej naruszającej interesy Rzeczypospolitej Polskiej, działającej wbrew interesowi państwa, stwarzającej zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego. Przepisy dotyczące decyzji w sprawie wpisu na listę stosuje się odpowiednio do decyzji o zmianie stosowanych wobec osoby lub podmiotu krajowych środków ograniczających. Do postępowań w sprawach wpisu na listę oraz wykreślenia z niej, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 7, art. 7b, art. 8, art. 12, art. 14, art. 16, art. 24 § 1 pkt 1–6 i § 2–4, art. 25, art. 26 § 1 i 2, art. 28–30, art. 32, art. 33, art. 35 § 1, art. 50, art. 54–56, art. 61 § 3, art. 63–65, art. 72, art. 75 § 1, art. 77 § 1, art. 97 § 1 pkt 4 i § 2, art. 104, art. 105 § 2, art. 107 § 1, art. 112, art. 113 § 1, art. 156–158 oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052).

Art. 11-43 Zbycie lub obciążenie udziałów, zarząd tymczasowy i osłona pracownicza

W art. 11 ustawa wprowadza dodatkowy warunek uzyskania zgody ministra właściwego do spraw gospodarki na zbycie lub obciążenie udziałów lub akcji podmiotu wpisanego na listę o której mowa w art. 7. Podmiot, który zamierza rozporządzić udziałem lub akcjami podmiotu wpisanego na listę sankcyjną przed zawarciem umowy zobowiązującej do rozporządzenia albo przed dokonaniem innej czynności prawnej prowadzącej do rozporządzenia, będzie miał obowiązek wystąpienia z wnioskiem do ministra właściwego do spraw gospodarki. Ustawa przewiduje termin jednego miesiąca na rozpatrzenie wniosku o wyrażenie zgody. Wyrażenie zgody następuje w drodze decyzji, a nieudzielenie zgody we wskazanym terminie jest równoznaczne z niewyrażeniem tej zgody. Zbycie lub obciążenie udziałów lub akcji dokonane bez wymaganej zgody ministra właściwego do spraw gospodarki będą nieważne, o czym projekt przesądza wprost w art. 11 ust. 14 dla uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości.

Do projektu wprowadzone zostały rozwiązania dotyczące tymczasowego zarządu przymusowego w celu zbycia (art. 12-24projektu), a także zarządu w celu przejęcia własności (art. 25-33 projektu) oraz zapewnienia wsparcia pracownikom świadczącym pracę na rzecz

podmiotów objętych środkami ograniczającymi (art. 34-42 projektu). Rozwiązania w powyższym zakresie zostały wprowadzone do projektu również na wzór ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego.

Zarząd będzie ustanawiał minister właściwy do spraw gospodarki w drodze decyzji, w przypadku zastosowania środka, o którym mowa w art. 6 pkt 1 i 2 projektu, gdy jest to niezbędne dla zapewnienia funkcjonowania przedsiębiorstwa prowadzącego działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Celem zarządcy jest zapewnienie ciągłości działalności przedsiębiorstwa, zarządzanie nim, wykonywanie uprawnień przysługujących osobie lub podmiotowi wpisanym na listę, wobec których został ustanowiony zarząd, a także podejmowanie działań niezbędnych do zapobieżenia wykorzystaniu środków finansowych lub zasobów gospodarczych objętych zarządem.

Art. 43 doprecyzowuje krajowy środek ograniczający polegający na wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu, o którym mowa w art. 6 pkt. 4, doprecyzowując jego przesłanki podmiotowe oraz tryb postępowania, który powinien być zastosowany przez zamawiającego.

Rozdział 3 Organy stosujące środki ograniczające

Wdrażanie środków ograniczających wymaga zaangażowania szeregu organów państwa. Jasne określenie ich zakresu kompetencji jest kluczowe dla adresatów przepisów i sprzyja zapewnieniu szczelności systemu implementacji sankcji.

Przedmiotowa ustawa określa organy krajowe właściwe w sprawach stosowania środków ograniczających, a także zasady współdziałania pomiędzy nimi w działaniach sankcyjnych. Ważnym jest ustanowienie mechanizmów koordynacji, które pozwolą na efektywną współpracę we wdrażaniu środków ograniczających. Ustawa precyzuje sposób współpracy i wymiany informacji między organami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi, a także obowiązki sprawozdawcze. Organy krajowe będą także zobowiązane do przekazywania informacji do urzędu zapewniającego obsługę Zespołu ds. Środków Ograniczających w przypadku stwierdzenia możliwości naruszenia zakazów lub ograniczeń, a także do dokonywania analiz i ocen rozwiązań prawnych oraz przedstawiania opinii o potrzebie dokonania zmian przepisów prawa w zakresie dotyczącym środków ograniczających.

Ustawa przyporządkowuje organ właściwy do konkretnego zakresu przedmiotowego środków ograniczających, a w szczególności do stosowania odstępstw, czyli wydawania zezwoleń na działalność pomimo obowiązywania środka ograniczającego przy spełnieniu określonych przepisami przesłanek.

Art. 44 Organy właściwe w zakresie stosowania środków ograniczających UE. Artykuł ten wskazuje 16 organów krajowych zaangażowanych w stosowanie środków ograniczających UE w poszczególnych obszarach tematycznych, które objęte są różnymi reżimami sankcyjnymi. Obszary określone są również w oparciu o ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1275). Organami właściwymi są: Minister Sprawiedliwości, minister właściwy ds. energii, minister właściwy ds. gospodarki, minister właściwy ds. gospodarki morskiej, minister właściwy ds. gospodarki surowcami energetycznymi, , minister właściwy ds. zagranicznych, minister właściwy ds. informatyzacji, przewodniczący właściwych izb morskich, dyrektorzy urzędów morskich, , Główny Inspektor Transportu Drogowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Art. 45 określa z kolei organy właściwe w zakresie stosowania sektorowych krajowych środków ograniczających. Wskazano, że organem właściwym w zakresie stosowania krajowych środków ograniczających w sprawach ograniczeń dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu jest minister właściwy do spraw gospodarki. Ustawa precyzuje także, że do ministra właściwego do spraw gospodarki należy przyjmowanie powiadomień o naruszeniu zakazów ustanowionych środkami ograniczającymi, pozostających w jego właściwości.

Art. 46 Zadania organów właściwych W artykule tym wymienione są zadania, jakie w szczególności w zakresie swojej właściwości wykonują organy stosujące środki ograniczające.

Zaakcentowana została konieczność współpracy i wymiany informacji zarówno na gruncie krajowym, jak i międzynarodowym w zakresie objętym przepisami ustawy, a zatem również pośrednio aktami prawa międzynarodowego i prawa UE.

Usankcjonowana została wymiana informacji z innymi państwami członkowskimi UE oraz Komisją Europejską, która powinna być realizowana bezpośrednio poprzez poszczególne ministerstwa i organy z uwagi na ekspercki charakter tematów – we wdrażaniu środków

ograniczających dużą rolę odgrywa szybkie działanie i klarowne ścieżki proceduralne. To rozwiązanie przekłada się również na powinność posiadania przez wszystkie organy dostępu do bazy SIER (Sanctions Information Exchange Repository) — prowadzonego przez Komisję Europejską podstawowego narzędzia wymiany informacji w sprawach środków ograniczających UE, poprzez który państwa członkowskie realizują obowiązki sprawozdawcze określone unijnymi aktami prawnymi, a w szczególności dotyczące mrożonych aktywów i stosowanych odstępstw. System ten umożliwia ponadto prowadzenie wymiany odnośnie stosowanych praktyk implementacyjnych w różnych państwach członkowskich i zadawanie pytań dotyczących wątpliwości w tym zakresie.

Określono, że organy właściwe powinny współpracować z Zespołem ds. Środków Ograniczających, który ma mieć rolę koordynacją zapewniać spójność działań w zakresie polityki sankcyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Służyć mają temu sporządzane przez organy właściwe co pół roku raporty przekazywane do Zespołu, co jest skorelowane z częstotliwością jego spotkań (art. 52 ust. 5). Ponadto organy właściwe powinny przekazywać do Zespołu informacje w przypadku stwierdzenia możliwości naruszenia zakazów, ograniczeń lub niedopełnienia obowiązków wynikających ze środków ograniczających.

Poszczególne organy powinny również prowadzić analizę i ocenę efektów wdrażanych przez nie środków ograniczających, co powinno skutkować ciągłym udoskonalaniem systemu implementacji sankcji, także poprzez ewentualne zmiany legislacyjne.

Szczególnie doniosłym zadaniem organów właściwych w zakresie stosowania środków ograniczających jest wydawanie zgody na odstępstwa, dlatego zadanie to zostało wyodrębnione w osobnym artykule.

Art. 47 Organy właściwe w zakresie wykonywania odstępstw Artykuł ten zapewnia wdrożenie przepisów aktów prawnych UE, wymienionych przykładowo w załączniku do uzasadnienia, poprzez przyporządkowanie organu właściwego do zastosowania konkretnego odstępstwa, czyli wydawania zezwoleń na działalność pomimo pozostającego w mocy środka ograniczającego ze względu na spełnienie określonych przepisami warunków. Opisane w artykule rodzaje odstępstw mają charakter horyzontalny i są zawarte w różnych aktach prawnych UE.

Do postępowania o udzielenie odstępstwa zastosowanie znajduje Kodeks Postępowania Administracyjnego. Przepis art. 47 ust. 3 ustawy wskazuje wprost, że o zastosowaniu odstępstwa organ właściwy będzie rozstrzygał w drodze decyzji administracyjnej.

Z uwagi na to, że podjęcie decyzji o udzieleniu odstępstwa wymaga często konsultacji z innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne, w ust. 2 opisano mechanizm współpracy między organami, polegający na możliwości wystąpienia w toku postępowania o opinię innej jednostki, która powinna udzielić odpowiedzi w terminie 7 dni.

Ust. 4 stanowi z kolei, iż przepisy o odstępstwach realizowanych w ramach środków ograniczających UE będą stosowane odpowiednio do krajowych środków ograniczających.

Art. 48 Odstępstwa nadzwyczajne Artykuł ten będzie miał zastosowanie w sytuacjach wyjątkowych, kiedy zastosowanie odstępstwa będzie miało charakter ekstraordynaryjny, uzasadniany względami obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego a także z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe. Wówczas będzie możliwe zastosowanie odstępstwa nieokreślonego w przepisach poprzedzających. Organami właściwymi w zakresie stosowania odstępstw w sytuacjach nadzwyczajnych będą organy o których mowa w art. 44 ustawy.

Art. 49 Organy kontrolne W artykule tym wskazuje się organy kontrolne, które sprawują nadzór lub kontrolę nad podmiotami wdrażającymi środki ograniczające na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Są to:

- naczelnik urzędu celno—skarbowego w ramach kompetencji określonych w ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131 i 1423),
- Generalny Inspektor Informacji Finansowej w odniesieniu do instytucji obowiązanych na podstawie ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644),
- Komisja Nadzoru Finansowego w odniesieniu do podmiotów przez nią nadzorowanych na podstawie ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644),
- Inspekcja Transportu Drogowego w ramach kontroli, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1539, 1544 i 1855).

Rozdział 4 Współdziałanie organów stosujących środki ograniczające

W przedmiotowym rozdziale określono sposób współdziałania organów w sprawach przyjmowania i wykonywania środków ograniczających wskazując w szczególności organy, które posiadają horyzontalne kompetencje koordynacyjne.

Art. 50 Kompetencje koordynacyjne ministra właściwego do spraw zagranicznych
Minister właściwy do spraw zagranicznych (dalej: MSZ) pełni rolę koordynacyjną w zakresie przyjmowania, wdrażania oraz znoszenia środków ograniczających UE. Przy Ministrze działa Zespół ds. Środków Ograniczających (art. 52). Jego powołanie z jednej strony stanowi implementację art. 15 dyrektywy 2024/1226, a drugiej ma zapewnić platformę współpracy i uzgadniania działań pomiędzy różnymi podmiotami wdrażającymi sankcje.

MSZ koordynuje wypracowanie stanowisk w ramach polityki sankcyjnej Rzeczypospolitej Polskiej na forum UE i ONZ, w szczególności dotyczących przyjmowania, przeglądów i znoszenia środków ograniczających. W MSZ, we współpracy z innymi organami, przygotowywane są również propozycje nowych wpisów indywidualnych w reżimach sankcyjnych wraz z pakietami dowodowymi. Ponadto, za pomocą Zespołu ds. Środków Ograniczających, MSZ koordynuje współpracę międzyresortową w dziedzinie wdrażania sankcji wynikających ze zobowiązań międzynarodowych. MSZ przekazuje również do Komisji Europejskiej powiadomienia o zidentyfikowanych naruszeniach środków ograniczających UE i nakładanych karach administracyjnych, co jest realizacją postanowień wynikających z niektórych reżimów sankcyjnych UE tj. art. 8j rozporządzenia Rady UE 765/2006 dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy, art. 12 rozporządzenia Rady UE nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających oraz art. 6 i 6b rozporządzenia Rady UE nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie.

W realizacji swoich zadań MSZ ściśle współpracuje z Komisją Europejską, Radą UE i właściwymi organami państw członkowskich, Europejską Służbą Działań Zewnętrznych i Komitetami ds. Sankcji.

Art. 51 Kompetencje koordynacyjne ministra właściwego do spraw gospodarki
Horyzontalne zadania w zakresie stosowania środków ograniczających realizuje również minister właściwy do spraw gospodarki, który koordynuje współpracę organów administracji

z podmiotami gospodarczymi w obszarze sankcji. Minister właściwy do spraw gospodarki zapewnia funkcjonowanie systemu informacji gospodarczej o wpływie środków ograniczających na podmioty gospodarcze funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej oraz prowadzi dialog z organizacjami przedsiębiorców na rzecz podnoszenia świadomości w zakresie ryzyk i szans związanych z wdrażaniem środków ograniczających. Minister właściwy do spraw gospodarki realizuje ponadto politykę kontroli eksportu towarów podwójnego przeznaczenia, na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 52 Zespół ds. Środków Ograniczających Zespół ds. Środków Ograniczających ma za zadanie zapewnienie właściwej realizacji zobowiązań międzynarodowych wynikających ze środków ograniczających UE , a także dbać o spójność z krajowymi środkami ograniczającymi ze środkami UE, których stanowią uzupełnienie. Zespół ds. Środków Ograniczających stanowi platformę koordynacji działań i wymiany informacji pomiędzy organami, w szczególności będąc odbiorcą raportów właściwych organów, o których mowa w art. 46 pkt. 6).

Ponadto, powołanie Zespołu ds. Środków Ograniczających implementuje art. 15 dyrektywy 2024/1226, który stanowi, że państwa członkowskie wyznaczają spośród swoich właściwych organów oraz bez uszczerbku dla niezależności sądów jednostkę lub organ zapewniający koordynację i współpracę między organami ścigania i organami odpowiedzialnymi za wdrażanie unijnych środków ograniczających w odniesieniu do działalności przestępczej objętej przedmiotową dyrektywą.

Na forum Zespołu organy wymieniają się danymi statystycznymi w celu analizy skali i tendencji i wypracowują wspólne priorytety w zakresie stosowania prawa karnego i administracyjnego. Informacje wymieniane przez organy dotyczą w szczególności liczby zastosowanych odstępstw i wyłączeń oraz wszczętych kontroli, a także nałożonych kar pieniężnych i są gromadzone przez Zespół. W zakresie danych statystycznych dotyczących prawa karnego (postępowania przygotowawcze i sądowe) właściwy pozostaje Minister Sprawiedliwości (art. 44 pkt 1).

Ust. 3 określa skład Zespołu ds. Środków Ograniczających, którego przewodniczącym będzie sekretarz lub podsekretarz stanu wyznaczony przez ministra właściwego ds. zagranicznych. Skład Zespołu będzie szeroki (16 ustawowych członków łącznie z przewodniczącym Zespołu) i odzwierciedlający architekturę podmiotów zaangażowanych we wdrażanie i kontrolę środków ograniczających w Rzeczypospolitej Polskiej. Przedstawiciele będą

wskazani przez: Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Ministra Sprawiedliwości, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, ministra właściwego do spraw gospodarki, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw informatyzacji, ministra właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli zostanie powołany, Prokuratora Krajowego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Dyrektora Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego

Skład Zespołu może być *ad hoc* rozszerzany o inne podmioty na wniosek przewodniczącego lub jednego z jego członków, jeśli przemawia za tym zakres merytoryczny spraw omawianych na posiedzeniu.

Zespół ds. Środków Ograniczających zbiera się nie rzadziej niż co 6 miesięcy w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego. Ustawa stanowi, że obsługę Zespołu będzie zapewniał urząd obsługujący ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Art. 53 Wymiana informacji Ustawa precyzuje, że do informacji i dokumentów przekazywanych w ramach współdziałania organów stosujących środki ograniczające zastosowanie mają przepisy o ochronie informacji niejawnych. Takie uregulowanie ma umożliwić rzetelną wymianę informacji pomiędzy właściwymi organami w sprawach dotyczących środków ograniczających, które często stanowią kwestie wrażliwe, mające istotne znaczenie z punktu widzenia interesu państwa i bezpieczeństwa narodowego. Istotne jest także aby informacja o podejrzeniu niedopełnienia obowiązku przez określony podmiot pozostała wyłącznie w sferze administracji, gdyż jej potencjalne ujawnienie mogłoby skutkować np. decyzją o zbyciu określonych aktywów czy środków finansowych.

Rozdział 5 Administracyjne kary pieniężne

Akty prawne UE wprowadzające środki ograniczające wydane na podstawie art. 29 TUE oraz art. 215 TFUE dla realizacji celów WPZiB przewidują w swoich postanowieniach przyjęcie przez państwa członkowskie przepisów określających sankcje, w tym odpowiednie sankcje karne, mające zastosowanie w przypadkach naruszenia przepisów rozporządzenia oraz wskazują, że państwa członkowskie podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia ich stosowania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz mogą uwzględniać dobrowolne samodzielne ujawnienie naruszeń przepisów rozporządzenia

jako okoliczność łagodzącą, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego (np. art. 9 ust. 1 rozporządzenia 765/2006).

W związku z powyższym wprowadzenie przepisów regulujących nakładanie administracyjnych kar pieniężnych za nieprzestrzeganie ograniczeń i obowiązków wprowadzonych przez te akty prawne UE jest bezwzględnie konieczne z punktu widzenia potrzeby odpowiedniego ich stosowania oraz zapewnienia skuteczności przyjętych środków. Jednocześnie należy zauważyć, iż przepisy aktów UE, w szczególności w zakresie zamrażania środków finansowych oraz zasobów gospodarczych, będą stosowane przez podmioty gospodarcze (ze szczególnym uwzględnieniem banków lub instytucji finansowych). Tym samym zasadne jest wprowadzanie — z uwagi na typ podmiotów — przepisów sankcyjnych o charakterze administracyjnym ze względu na ich większą skuteczność oraz uproszczoną ścieżkę proceduralną nie wymagającą przeprowadzenia długotrwałego postępowania karnego. Nałożenie kary poprzez decyzję organu administracyjnego uzasadnione jest koniecznością szybkiej reakcji na naruszenie oraz możliwe i poważne konsekwencje dla interesu publicznego przy braku natychmiastowej reakcji.

Także w odniesieniu do krajowych środków ograniczających niezbędne jest wprowadzenie odpowiednich przepisów sankcjonujących przypadki niestosowania lub obchodzenia krajowych środków ograniczających w celu zapewnienia ich skuteczności i efektywności stosowania. Mają one także charakter prewencyjny – przeciwdziałający naruszaniu wprowadzonych krajowych środków ograniczających. Z uwagi na to, że krajowe środki ograniczające mają w większości zastosowanie do podmiotów gospodarczych zasadne jest objęcie ich naruszeń sankcją o charakterze administracyjnym (karą pieniężną). Zwłaszcza, że naruszenie krajowych środków ograniczających nie jest objęte sankcjami karnymi przewidzianymi w projektowanym rozdziale 6 niniejszej ustawy.

Proponuje się przyjęcie opisowego określania zachowań osób i podmiotów, które skutkują odpowiedzialnością o charakterze administracyjnym (znamion czynów podlegających karze pieniężnej) poprzez przyjęcie przepisów o charakterze generalno—abstrakcyjnym.

Jest to odejście od dotychczasowego sposobu regulacji tej materii w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej, która:

- po pierwsze dotyczyła środków ograniczających wprowadzonych na Federację Rosyjską i Białoruś w związku z agresją zbrojną na Ukrainę (rozporządzenie 765/2006, rozporządzenie 269/2014, rozporządzenie 833/2014) i nie dotyczyła

środków ograniczających wprowadzanych przez UE na inne państwa lub osoby lub podmioty z tych państw, na podstawie innych rozporządzeń UE,

- po drugie odwoływała się do konkretnych przepisów (jednostek redakcyjnych) rozporządzeń 765/2006, 269/2014, 833/2014, co okazało się rozwiązaniem niefunkcjonalnym (zbyt kazuistycznym), powodującym konieczność nowelizacji tych ustaw każdorazowo w sytuacji, gdy te rozporządzenia UE podlegają zmianom w zakresie stosowania określonych zakazów lub środków ograniczających.

Zaproponowane rozwiązanie pozwoli na pełniejsze i skuteczniejsze zwalczanie naruszeń środków ograniczających. Będzie miało zatem zastosowanie do wszystkich aktów prawnych UE wprowadzających środki ograniczające (bez odwołania się do konkretnych rozporządzeń UE), także do tych aktów prawnych UE, które zostaną wydane w przyszłości. Uniknie się również w ten sposób potrzeby każdorazowej nowelizacji ustawy o środkach ograniczających w razie dokonywania zmian w aktach prawnych UE wprowadzających środki ograniczające.

Art. 54

Ustawa w art. 54 przewiduje, że sankcji administracyjnej w postaci kary pieniężnej będzie podlegać naruszenie przez osoby lub podmioty zakazów lub niedopełnienie przez nie obowiązków, wynikających ze środków ograniczających wprowadzonych w aktach prawnych UE lub krajowych środkach ograniczających. Dotyczy to zakazów, ograniczeń (np. w postaci konieczności uzyskania zezwolenia na określone działania, np. transakcje) lub obowiązków określonego zachowania.

Podlegającymi karze pieniężnej na podstawie tego przepisu mają być następujące zachowania:

- 1) bezpośrednie lub pośrednie udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych, wskazanej osobie, podmiotowi lub organowi albo na ich rzecz albo osobom lub podmiotom wpisanym na listę, o której mowa w art. 7 ust. 1,
- 2) niezamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych będących własnością, posiadanych albo kontrolowanych, bezpośrednio lub pośrednio przez osoby lub podmioty wpisane na listę, o której mowa w art. 7 ust. 1, a także korzyści pochodzących z tych środków,
- 3) zawieranie umowy lub realizacja transakcji z państwem objętym krajowym środkiem ograniczającym, organami tego państwa lub podmiotem będącym własnością, bezpośrednio

lub pośrednio, tego państwa lub organów tego państwa lub kontrolowanym przez to państwo, lub przez organy tego państwa, lub kontynuacja takich transakcji,

4) dokonywanie obrotu towarami, ich przywozu, wywozu, sprzedaży, nabywania, zbycia, przekazania, tranzytu lub transportu, lub świadczenie usługi pośrednictwa, pomocy technicznej lub innych usług związanych z tymi towarami,

5) świadczenie usług finansowych lub prowadzenie działalności finansowej,

6) świadczenie usług inne niż usługi finansowe,

7) wykonywanie bez zezwolenia lub z naruszeniem jego warunków określonej działalności, co wobec braku takiego zezwolenia lub jego naruszenia stanowi naruszenie zakazu lub ograniczenia, które stanowią unijny środek ograniczający,

8) umożliwienie wskazanej osobie fizycznej wjazd na terytorium państwa członkowskiego UE lub tranzyt przez to terytorium,

Art. 55

Z kolei w art. 50 ustawy została przewidziana sankcja administracyjna w postaci kary pieniężnej za obchodzenie przez osoby lub podmioty zakazów stanowiących środki ograniczające wprowadzone w aktach prawnych UE lub krajowych środków ograniczających lub też naruszenie obowiązków o charakterze informacyjnym wynikających z tych środków.

Podlegającymi karze pieniężnej na podstawie tego przepisu mają być następujące zachowania:

1) wykorzystywanie, przekazywanie osobie trzeciej lub zbywanie w inny sposób środków finansowych lub zasobów gospodarczych, będących bezpośrednio lub pośrednio własnością, będących w posiadaniu lub pod kontrolą wskazanej osoby, podmiotu lub organu, dokonywane w celu ukrycia środków finansowych i lub zasobów gospodarczych, które mają zostać zamrożone zgodnie ze środkiem ograniczającym,

2) przekazywanie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji w celu ukrycia faktu, że wskazana osoba, podmiot lub organ jest właścicielem lub beneficjentem rzeczywistym środków finansowych lub zasobów gospodarczych, które mają zostać zamrożone zgodnie ze środkiem ograniczającym,

3) niedopełnienie przez wyznaczoną osobę fizyczną lub przedstawiciela wyznaczonego podmiotu lub organu obowiązku stanowiącego środek ograniczający polegającego na zgłaszaniu właściwym organom administracyjnym środków finansowych i funduszy lub

zasobów gospodarczych podlegających jurysdykcji państwa członkowskiego UE, należących do nich, będących ich własnością, w ich posiadaniu lub pod ich kontrolą,

3) niedopełnienie obowiązku stanowiącego środek ograniczający polegającego na przekazaniu właściwym organom informacji, uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub działalnością gospodarczą, o zamrożonych środkach finansowych lub zasobach gospodarczych będących własnością, w posiadaniu lub pod kontrolą wskazanej osoby podmiotu lub organu albo osobom lub podmiotom wpisanym na listę, o której mowa w art. 7 ust. 1, znajdujących się na terytorium państw członkowskich UE.

Art. 56

W art. 56 ustawy przewiduje się karę pieniężną, która będzie nakładana na osobę lub podmiot, wobec których ma zastosowanie środek ograniczający polegający na wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. Sankcja administracyjna będzie wobec nich stosowana w sytuacji, gdy w okresie wykluczenia będą ubiegać się o udzielenie zamówienia publicznego lub dopuszczenie do udziału w konkursie, lub biorą udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub w konkursie.

Art. 57

Odpowiedzialność administracyjna może być także stosowana wobec osób fizycznych jako zapewniająca skuteczne, szybkie i odstrasżające narzędzie przeciwdziałające naruszeniom zakazów, ograniczeń i niedopełnieniu obowiązków, określonych środkami ograniczającymi. Jednakże z uwagi na to, że naruszenia środków ograniczających są objęte także sankcją o charakterze karnym przewidzianą w projektowanym Rozdziale 6 ustawy, aby uniknąć podwójnego karania za ten sam czyn, czyli stosowania wobec osoby fizycznej równocześnie sankcji o charakterze karnym i administracyjnym, zostało przewidziane w art. 57 ustawy, że w przypadku osoby fizycznej przepisów o karach pieniężnych nie stosuje się, jeżeli czyn zagrożony karą pieniężną (wskazany w art. 54-56 ustawy) wyczerpuje znamiona przestępstwa, o którym mowa w Rozdziale 6 ustawy.

Art. 58

Mając na uwadze, że wprowadzane w krajowym porządku prawnym sankcje za naruszanie środków ograniczających mają być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające, w art. 58 ustawy przewidziano odpowiedzialność administracyjną w postaci kary pieniężnej nakładanej

w wysokości do 20 mln zł. Powyższa kara uwzględnia przesłanki wynikające z aktów prawnych UE, zgodnie z którymi przewidziane sankcje winny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Taka wysokość kary pieniężnej jest obecnie przewidziana w art. 143e ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz w art. 6 ust. 2, art. 7 ust. 7 i art. 12 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego. Kary pieniężne przewidziane w art. 54 i art. 55 ustawy będzie nakładał, w drodze decyzji administracyjnej, naczelnik urzędu celno—skarbowego, zaś kary określone w art. 56 ustawy — Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Art. 59

Proponuje się określenie przesłanek, które mają być brane pod uwagę przez organ nakładający karę pieniężną przy określaniu jej wysokości. W art. 59 ustawy zostało wskazane, że przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej organ nakładający tę karę obowiązany jest uwzględnić następujące okoliczności wpływające na rozstrzygnięcie w tym zakresie:

- 1) wagę i okoliczności naruszenia prawa oraz czas trwania tego naruszenia;
- 2) wysokość korzyści, którą strona osiągnęła, lub straty, której uniknęła, jeżeli można te korzyści lub straty ustalić;
- 3) straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, jeżeli można je ustalić;
- 4) uprzednie ukaranie karą pieniężną, o której mowa w art. 58;
- 5) działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu usunięcia skutków naruszenia prawa;
- 6) współpracę z organem prowadzącym postępowanie w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania;
- 7) w przypadku osoby fizycznej – warunki osobiste strony, na którą administracyjna kara pieniężna jest nakładana.

Pozwoli to na uwzględnienie całości okoliczności faktycznych sprawy, w tym współpracy naruszającego z organem, oraz dostosowanie wysokości kary pieniężnej do wagi i ciężaru naruszenia środka ograniczającego.

Art. 60

W odniesieniu do administracyjnych kar pieniężnych przewidziano jednocześnie, że w szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy waga naruszenia krajowych środków ograniczających jest znikoma, naczelnik urzędu celno—skarbowego lub Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, mogą, w drodze decyzji, odstąpić od nałożenia kary. Organ powinien dokonać doprecyzowania pojęcia „w szczególnie uzasadnionym przypadku”, skonkretyzowania tego pojęcia przy uwzględnieniu okoliczności faktycznych indywidualnej sprawy oraz kontekstu normatywnego, w którym pojęcie to funkcjonuje. Umożliwi to zatem organowi nakładającemu karę pieniężną uwzględnienie wyjątkowej sytuacji faktycznej, w której nastąpiło naruszenie środka ograniczającego oraz całokształt sytuacji, w której ono nastąpiło w tym działanie w sytuacji konieczności lub pod wpływem siły wyższej, gdy nie jest możliwe osiągnięcie celu odpowiedzialności administracyjna prawnej a wymierzenie kary byłoby nieproporcjonalne lub niecelowe. Warunkiem odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej jest jednocześnie to, aby naruszenie miało znikomy charakter, tzn. następstwa naruszenia, ich rozmiar, czas ich trwania i nie mają charakteru systemowego i poważnego.

Rozdział 6 Przepisy karne

Przedmiotowy Rozdział stanowi implementację do polskiego porządku prawnego odpowiedzialności karnej osób fizycznych w odniesieniu do naruszeń środków ograniczających Unii Europejskiej określonych w art. 3 oraz art. 5 dyrektywy 2024/1226. Zgodnie z zasadą *nullum crimen sine lege scripta* oraz brzmieniem art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zw. z art. 83 ust. 1 oraz art. 288 zd. 3 TFUE, podstawa odpowiedzialności karnej w polskim systemie prawnym musi wynikać z aktu rangi ustawowej bądź wyższej. Z uwagi na okoliczność, że prawo unijne określa w dyrektywach jedynie normy minimalne dotyczące przestępstw oraz kar, które wiążą każde państwo członkowskie, do którego jest kierowane, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, ale pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków, konieczne jest stworzenie w akcie rangi ustawowej norm sankcjonujących jako odpowiednie środki reakcji penalnej. Dopuszczalne jest jednocześnie posługiwanie się tzw. normami blankietowymi, nawet gdy wypełnienie ich treścią wymaga sięgnięcia do aktów rangi niższej niż ustawa (tzw. niesamoistne źródła prawa karnego; por. postanowienie SN z 29.01.2009 r., I KZP 29/08, LEX nr 477671) czy poza system prawa (zob. J. Kulesza [w:] A. Behan, M. Filipczak, M. Grudecki, K. Patora, K. Wala, J. Kulesza, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2025, art. 1.)

Z uwagi, że wszystkie czyny zabronione zawarte w Rozdziale 6 stanowią przestępstwa (art. 1 § 1 kodeksu karnego), przy rekonstrukcji typu czynu zabronionego na etapie stosowania prawa, konieczne będzie także uwzględnienie tych elementów typu czynu zabronionego, które zostały przez ustawodawcę wymienione w części ogólnej kodeksu karnego. Rekonstrukcja typu czynu zabronionego może być oparta na wzorcach zawartych w więcej niż jednym przepisie ustawy karnej (zbieg przepisów ustawy — art. 11 § 2) (A. Zoll [w:] *Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1—52*, wyd. V, red. W. Wróbel, Warszawa 2016, art. 1.) Należy pamiętać, że zgodnie z treścią art. 116 k.k. przepisy części ogólnej kodeksu karnego stosuje się do innych ustaw przewidujących odpowiedzialność karną, chyba że ustawy te wyraźnie wyłączają ich zastosowanie. W rezultacie, tylko przykładowo, w kontekście dodatkowych wymogów dyrektywy 2024/1226 w zakresie przestępstw wskazać można, że do projektowanych przestępstw będą mieć zastosowanie m.in. regulacje w zakresie: form stadialnych i zjawiskowych czynów karalnych (art. 13, 16 i 18 k.k.), zasady indywidualizacji odpowiedzialności karnej (art. 21 k.k.), kary zamiennej (art. 37a k.k.), przypadku (art. 44 k.k. i następne), okoliczności obciążających i łagodzących (art. 53 § 2a i 2b k.k.), powrotu do przestępstwa – recydywy (art. 64 k.k.), przedawnienia karalności przestępstw (art. 101 k.k. i następne), zatarcia karania (art. 106 k.k. i następne) lub odpowiedzialności za przestępstwa popełnione za granicą (art. 109 k.k. i następne).

Dlatego też, wprowadzenie w Rozdziale 6 ustawy nowych typów czynów zabronionych, spowoduje, że art. 4, art. 8—12 dyrektywy 2024/1226, zostaną implementowane do polskiego porządku prawnego obowiązującymi przepisami części ogólnej kodeksu karnego.

W rezultacie projektowane przepisy, jako skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje karne, mają zagwarantować efektywne ściganie czynów zabronionych naruszających środki ograniczające Unii Europejskiej. Z tych powodów projekt wprowadza nowe typy przestępstw, kryminalizujących naruszenie zakazu lub obowiązku stanowiącego unijny środek ograniczający (albo zakaz lub obowiązek określony w przepisach krajowych wdrażających unijny środek ograniczający, w przypadku gdy wymagane jest wdrożenie tego środka ograniczającego na poziomie krajowym), będące transpozycją opisów czynów zabronionych wymienionych w art. 3 dyrektywy 2024/1226 oraz uwzględniających minimalne kary dla osób fizycznych z art. 5 dyrektywy 2024/1226. Warto zwrócić uwagę, że obecnie funkcjonujący przepisy art. 15 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących

ochronie bezpieczeństwa narodowego wprowadza bardzo surowe kary bowiem karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od 3 do nawet 30 lat pozbawienia wolności (zob. art. 37 kodeksu karnego). Takie rozwiązanie może budzić wątpliwości co do jego proporcjonalności dlatego projektodawca zamierza zracjonalizować aktualny stan rzeczy, zachowując odstraszący charakter kar.

Ponadto, doprecyzowuje się, że pomoc humanitarna lub mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb ludzkich, świadczone zgodnie z zasadami humanitaryzmu oraz, w stosownych przypadkach, z międzynarodowym prawem humanitarnym, nie wchodzi w zakres przepisów penalizujących określone zachowania.

Art. 61 Projektowany art. 61 ustawy stanowi implementację art. 3 ust. 1 lit. a, b oraz d dyrektywy 2024/1226, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają,

- 1) aby bezpośrednie lub pośrednie udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanej osobie lub wskazanemu podmiotowi lub organowi, lub na rzecz takiej osoby, takiego podmiotu lub organu, z naruszeniem zakazu stanowiącego unijny środek ograniczający stanowiły przestępstwo;
- 2) aby niedokonanie zamrożenia środków finansowych lub zasobów gospodarczych należących do wskazanej osoby lub wskazanego podmiotu lub organu, będących ich własnością, w ich posiadaniu lub pod ich kontrolą, z naruszeniem obowiązku stanowiącego unijny środek ograniczający stanowiły przestępstwo;
- 3) aby realizacja transakcji z państwem trzecim, organami państwa trzeciego lub podmiotami lub organami będącymi własnością, bezpośrednio lub pośrednio, państwa trzeciego lub organów państwa trzeciego, lub kontrolowanymi przez państwo trzecie lub przez organy państwa trzeciego, lub kontynuowanie takich transakcji, w tym zawieranie lub dalsze wykonywanie umów w sprawie zamówienia publicznego lub koncesji, w przypadku gdy zakaz lub ograniczenie takiego czynu stanowi unijny środek ograniczający stanowiły przestępstwo.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2024/1226 to przestępstwo powinno podlegać co najmniej maksymalnej karze pozbawienia wolności. Jednak zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. b oraz d dyrektywy 2024/1226, jeżeli przestępstwa te dotyczą środków finansowych lub zasobów gospodarczych o wartości co najmniej 100 000 EUR w dniu popełnienia przestępstwa, powinny podlegać co najmniej karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze

pięciu lat. W tym miejscu wskazać należy, że dyrektywy unijne stanowią instrument minimalnej harmonizacji, dlatego państwa członkowskie zawsze mogą określić surowsze sankcje za konkretne przestępstwa. Powyższa uwaga, co przy tym oczywiste, ma zastosowanie także w przypadku pozostałych projektowanych przestępstw. W rezultacie, w celu stworzenia odstrasżających sankcji, zapewniających większą skuteczność środków ograniczających UE, projektodawca, czyniąc zadość art. 3 ust. 1 lit. a,b, d dyrektywy 2024/1226, zdecydował na stworzenie podstawowego typu czynu zabronionego w ust. 1, z zagrożeniem karą od 6 miesięcy do 8 lat pozbawiania wolności oraz typu kwalifikowanego w ust. 2, z zagrożeniem karą pozbawienia wolności od roku do lat 10, w sytuacji, gdy czyn dotyczy mienia znacznej wartości. Jednocześnie ustawodawca wprowadził, zapis na podstawie którego, karze nie będzie podlegał sprawca czynu określonego w art. 61 ust. 1 pkt 3 jeżeli wartość umowy lub transakcji wynosi mniej niż 800 zł.

Art. 62 Projektowany art. 62 ustawy stanowi implementację art. 3 ust. 1 lit. c dyrektywy 2024/1226, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają, aby umożliwienie wskazanym osobom fizycznym wjazdu na terytorium państwa członkowskiego lub tranzytu przez to terytorium, z naruszeniem zakazu stanowiącego unijny środek ograniczający stanowiły przestępstwo. Zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. c tej dyrektywy 2024/1226 to przestępstwo powinno podlegać co najmniej maksymalnej karze 3 lat pozbawienia wolności. W celu stworzenia odstrasżających sankcji, zapewniających większą skuteczność środków ograniczających UE, projektodawca sformułował adekwatne przestępstwo, zagrożone karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawiania wolności.

Art. 63 Projektowany art. 63 ustawy stanowi implementację art. 3 ust. 1 lit. e dyrektywy 2024/1226, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają, aby obrót towarami, ich przywóz, wywóz, sprzedaż, nabywanie, przekazywanie, tranzyt lub transport, a także świadczenie usług pośrednictwa, pomocy technicznej lub innych usług związanych z tymi towarami, w przypadku gdy zakaz lub ograniczenie takiego czynu stanowi unijny środek ograniczający, stanowiły przestępstwo. Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2024/1226 to przestępstwo powinno podlegać co najmniej maksymalnej karze pozbawienia wolności. Jednak zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. d dyrektywy 2024/1226, jeżeli przestępstwa te dotyczą towarów, usług, transakcji lub działalności o wartości co najmniej 100 000 EUR w dniu popełnienia przestępstwa, powinny podlegać co najmniej karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze pięciu lat. Dodatkowo, zgodnie z art. 3 ust. 3 oraz art. 5 ust. 3 lit. e wskazanej dyrektywy 2024/1226, państwa członkowskie zapewniają, aby te czyny stanowił

przestępstwo zagrożone karą do 5 lat pozbawienia wolności również wtedy, gdy zostały popełnione w wyniku rażącego niedbalstwa (w polskim systemie oznacza to czyn zabroniony popełniony nieumyślnie), przynajmniej w przypadku gdy czyny te odnoszą się do produktów wymienionych we wspólnym wykazie uzbrojenia Unii Europejskiej lub do produktów podwójnego zastosowania wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2021/821.

W celu stworzenia odstraszających sankcji zapewniających większą skuteczność środków ograniczających UE, projektodawca zdecydował na stworzenie podstawowego typu czynu zabronionego zagrożonego w ust. 1 karą od roku do 10 lat pozbawienia wolności oraz typu kwalifikowanego w ust. 2, zagrożonego karą pozbawienia wolności od roku do lat 12 w sytuacji, gdy czyn dotyczy mienia znacznej wartości. Jednocześnie, z uwagi na różnorodność typów towarów i różny stopień karygodności poszczególnych naruszeń objętych tym przepisem projektodawca zdecydował się na stworzenie w ust. 3 typu uprzywilejowanego w postaci wypadku mniejszej wagi, zagrożonego karą od 3 miesięcy do lat 5 pozbawienia wolności.

Projektowany art. 63 ust. 5 konstytuuje natomiast nieumyślny typ czynu zabronionego zgodnie z wymaganiami z art. 3 ust. 3 i szczególnym wskazaniem art. 5 ust. 3 lit. e dyrektywy 2024/1226, który będzie zagrożony karą od 3 miesięcy do lat 5 pozbawienia wolności.

Art. 64 Projektowany art. 64 ustawy stanowi implementację art. 3 ust. 1 lit. f, g oraz i dyrektywy 2024/1226, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają, aby świadczenie usług finansowych lub prowadzenie działalności finansowej oraz innych usług w przypadku gdy zakaz lub ograniczenie takiego czynu stanowi unijny środek ograniczający oraz naruszenie lub niespełnienie warunków określonych w udzielanych przez właściwe organy zezwoleniach na prowadzenie rodzajów działalności, które wobec braku takiego zezwolenia stanowią naruszenie zakazu lub ograniczenia stanowiących unijny środek ograniczający stanowiły przestępstwo. Zgodnie z art. 5 ust. 2 tej dyrektywy 2024/1226 to przestępstwo powinno podlegać co najmniej maksymalnej karze pozbawienia wolności. Jednak zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. d dyrektywy 2024/1226, jeżeli przestępstwa te dotyczą towarów, usług, transakcji lub działalności o wartości co najmniej 100 000 EUR w dniu popełnienia przestępstwa, powinny podlegać co najmniej karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze pięciu lat. W celu stworzenia odstraszających sankcji zapewniających większą skuteczność środków ograniczających UE, projektodawca zdecydował na stworzenie typu

czynu zabronionego, stanowiącego realizację art. 3 ust. 1 lit. f, g oraz i dyrektywy 2024/1226, zagrożonego odpowiednio karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawiania wolności za czyn określony w ust. 1 oraz karą od 6 miesięcy do 8 lat za czyn określony w ust. 3.

Art. 65 Projektowany art. 65 ustawy stanowi implementację art. 3 ust. 1 lit. h (i)—(iv) dyrektywy 2024/1226, który definiuje na poziomie unijnym obchodzenie unijnego środka ograniczającego. Takie zachowanie obejmuje m.in. przekazywanie osobie trzeciej środków finansowych lub zasobów gospodarczych, które mają zostać zamrożone zgodnie z unijnym środkiem ograniczającym (i); przekazywanie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, które mają zostać zamrożone zgodnie z unijnym środkiem ograniczającym (ii); niedopełnienie przez wyznaczoną osobę fizyczną obowiązku stanowiącego unijny środek ograniczający polegającego na zgłaszaniu właściwym organom administracyjnym środków finansowych podlegających jurysdykcji państwa członkowskiego (iii); niedopełnienie obowiązku przekazania właściwym organom administracyjnym informacji o zamrożonych środkach finansowych lub zasobach gospodarczych w przypadku, gdy informacje te zostały uzyskane w ramach wykonywania obowiązków zawodowych (iv). Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2024/1226 to przestępstwo powinno podlegać co najmniej maksymalnej karze pozbawienia wolności. Jednak zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. a i b dyrektywy 2024/1226, jeżeli przestępstwa te dotyczą środków finansowych lub zasobów gospodarczych o wartości co najmniej 100 000 EUR w dniu popełnienia przestępstwa, powinny podlegać co najmniej karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze jednego roku w przypadkach wskazanych w art. 3 ust. 1 lit. h (iii) i (iv) oraz w wymiarze pięciu lat przypadkach wskazanych w art. 3 ust. 1 lit. h (i) i (ii). W konsekwencji, w celu stworzenia odstrasżających sankcji zapewniających większą skuteczność środków ograniczających UE, projektodawca zdecydował na stworzenie dwóch typów czynu zabronionego zagrożonych w ust. 1 i ust. 2 karą od 6 miesięcy do 8 lat pozbawiania wolności oraz trzech typów czynu zabronionego zagrożonych w ust. 3, ust 4 i ust. 5, karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawiania wolności.

Art. 66 Przepis art. 66 normuje właściwość rzeczową sądu właściwego do orzekania w przedmiocie projektowanych czynów zabronionych. Właściwość tę określono mając na uwadze rodzaj występku już pozostających we właściwości tego sądu (zob. art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k.) oraz karygodność przedmiotowych czynów w kontekście *ratio legis* unijnych sankcji oraz bezpieczeństwa publicznego i narodowego. Nie bez znaczenia dla określenia właściwości sądu I instancji miał też fakt, że przedmiotowe sprawy będą również wymagać dobrej znajomości prawnych instrumentów unijnych i międzynarodowych, w tym treści

bezpośrednio stosowanych rozporządzeń unijnych dotyczących unijnych środków ograniczających.

Wreszcie wskazać należy, że sąd okręgowy, jako sąd I instancji, już obecnie orzeka w sprawie przestępstw dotyczących naruszeń innych środków ograniczających (wskazanych w art. 15 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514).

Rozdział 7 Zmiany w przepisach

Art. 67 wprowadza zmiany w ustawie z dnia z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636) poprzez przyznanie uprawnienia dla Sądu do wydania postanowienia o zarządzeniu kontroli operacyjnej także w stosunku do czynności związanych z kontrolą przestrzegania środków ograniczających podejmowanych przez Policję.

Art. 68 stanowi odzwierciedlenie wskazanego powyżej faktu objęcia projektowanych przestępstw zakresem regulacji kodeksu karnego. Zgodnie z art. 20 ust. 1 dyrektywy 2024/1226 przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odpowiednie odniesienie lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Projektodawca wprowadza w omawianym przepisie zmianę odnośnika nr 1 w tytule ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) dodając ją do wykazu unijnych wdrażających dyrektywę 2024/1226.

Art. 69 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46) poprzez możliwość zarządzenia kontroli i utrwalanie treści rozmów telefonicznych w celu wykrycia i uzyskania dowodów dla toczącego się postępowania lub zapobieżenia popełnieniu nowego przestępstwa, także w stosunku do przestępstw przewidzianych ustawą o środkach ograniczających. **Art. 70** wprowadza zmiany w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 869 i 1556) odnoszące się do zarządcy wykonującego zarząd tymczasowy.

Art. 71 odnosi się do zmian w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2025 poz. 111, z późn. zm.) i dotyczy umożliwienia pełnej wymiany informacji pomiędzy organami właściwymi na podstawie przedmiotowej ustawy.

Art. 72 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.) polegające na przeciwdziałaniu obchodzeniu przepisów

sankcyjnych.

Art. 73 zmienia ustawę z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz.U. z 2023 r. poz. 1309) w związku ze stosowaniem środków ograniczających UE, a w szczególności odnoszących się do utraty czasowej polskiej przynależności statku.

Art. 74 wprowadza zmiany w ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2025 r. poz. 902) dotyczące możliwości zarządzenia przez Sąd kontroli operacyjnej w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw definiowanych ustawą o środkach ograniczających.

Art. 75 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2024 r. poz. 1822dalej: „ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych”) zmieniając odnośnik nr 1 do tytułu ustawy poprzez dodanie odniesienia do dyrektywy 2024/1226.

Ponadto, art. 75 przedstawia w art. 16 ust. 1 ustawy nowy pkt 22, który dodaje przestępstwa wprowadzane w projektowanej ustawie do katalogu przestępstw objętych stosowaniem ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych. Taki zabieg legislacyjny implementuje w całości art. 5 i 6 dyrektywy 2024/1226, wprowadzając odpowiedzialności karną oraz określając sankcje dla osób prawnych za naruszenie unijnych środków ograniczających. Analogiczne przepisy zawierające odesłanie do art. 16 ust. 1 pkt 22 wprowadza się w art. 4a i 7a ustawy.

W art. 4a ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych dodaje się ust. 2, w którym wprowadza się zasadę odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za czyny określone w art. 30 – 36 projektowanej ustawy popełnione przez osobę fizyczną niezależnie od wydania wobec tej osoby wyroku lub orzeczenia sądowego, co stanowi realizację art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2024/1226. W art. 7a ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych dodaje się ust. 2, w którym projektodawca określa wysokość kary pieniężnej nakładanej na podmioty zbiorowe w związku z zaistnieniem przesłanek określonych w art. 4a ust. 2, ustalając jej granice od 10 000 zł do 200 000 000 zł lub 5% przychodu w poprzednim roku obrotowym, co stanowi implementację granic minimalnych kar określonych w art. 7 ust. 2 dyrektywy 2024/1226. Zgodnie z tym przepisem dyrektywy 2024/1226, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności na podstawie art. 6 dyrektywy 2024/1226 w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1, podlegała grzywnom karnym lub pozakarnym, których wysokość musi być proporcjonalna do

wagi czynu oraz do indywidualnych, finansowych i innych okoliczności dotyczących danej osoby prawnej. Natomiast państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby maksymalny poziom takich grzywien w przypadku dwóch typów przestępstw z art. 3 ust. 1 lit. h) pkt (iii) i (iv) nie był niższy niż: 1 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej w roku obrotowym poprzedzającym rok popełnienia przestępstwa albo w roku obrotowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny lub kwota odpowiadająca 8 000 000 EUR.

Natomiast w przypadku wszystkich pozostałych kategorii przestępstw objętych art. 3 [art. 3 ust. 1 lit. a)–g), lit. h) pkt (i) i (ii) oraz lit. i)] dyrektywa 2024/1226 nakłada na państwa członkowskie obowiązek wprowadzenia maksymalnego poziomu grzywien nie niższego niż: 5 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej w roku obrotowym poprzedzającym rok popełnienia przestępstwa albo w roku obrotowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny lub kwocie odpowiadającej 40 000 000 EUR.

Z uwagi na fakt, że rozróżnienie maksymalnych poziomów kar pieniężnych dla osób prawnych dotyczyło tylko dwóch kategorii przestępstw, projektodawca zdecydował się wprowadzić jednolity model wymierzenia kar osobom prawnym, pozostawiając sądom orzekającym w konkretnej sprawie duży margines wymiaru możliwej do wymierzenia kary pieniężnej. W celu zachowania spójności przyjętych regulacji o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych na poziomie krajowym kwotę określoną w dyrektywie 2024/1266 należało określić w przepisach implementujących w odpowiedniej równowartości w walucie polskiej. Zaproponowana przez projektodawcę kwota 200 000 000 złotych stanowi równowartość kwoty 40 000 000 EUR, określonej w art. 7 ust. 2 lit. b przy uwzględnieniu ewentualnych wahań kursów wymiany walut EUR i PLN.

Art. 76 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2025 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722 z późn. zm.) odnoszące się do zarządcy wykonującego zarząd tymczasowy.

Art. 76 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin (Dz.U. z 2024 r. poz. 633 i 1688 oraz z 2025 r. poz. 619) w związku ze stosowaniem krajowych środków ograniczających

Art. 78 zmienia ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079), w zakresie, w jakim cudzoziemcy umieszczeni na liście sankcyjnej mogą zostać objęci

zakazem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a także określenia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organu właściwego do stosowania krajowych środków ograniczających tego rodzaju (art. 4 ust. 3 pkt. 3).

Art. 79 zmienia ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131 i 1423) w związku z wejściem w życie przedmiotowej ustawy o środkach ograniczających i określonych w niej kompetencjach Szefa KAS. Ponadto doprecyzowuje kwestie związane z zakresem kontroli celno—skarbowej i m.in. wymaganymi dokumentami.

Art. 80 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1035 i 1863) odnoszące się do zarządcy wykonującego zarząd tymczasowy.

Art. 81 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514) mające na celu systemowe ujednolicenie krajowych regulacji prawnych w przedmiocie środków ograniczających.

W tekście ustawy z 13 kwietnia 2022 r. zmienia się kompetencje w przedmiocie prowadzenia listy podmiotów i osób, wobec których stosowane są krajowe środki ograniczające. Wobec wiodącej roli Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie wykonywania środków ograniczających UE oraz krajowych środków ograniczających wynikającej z projektowanych przepisów, zastępuje on ministra właściwego do spraw wewnętrznych jako organ właściwy do prowadzenia listy sankcyjnej oraz wydawania decyzji w sprawie wpisu na tę listę.

Wprowadza się także zmianę polegającą na uchyleniu przepisów o odpowiedzialności karnej zawartych w art. 15 ust. 1—2 ustawy z 13 kwietnia 2022 r., za wyjątkiem odpowiedzialności za naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 8 ustawy, dotyczącym węgla pochodzącego z terytoriów Rosji i Białorusi. W odniesieniu do kar za naruszenia zakazów związanych z rosyjskim i białoruskim węglem pozostawia się regulacje art. 15 ust. 2a—4, usuwając z nich odesłania do uchylonych przepisów.

Przepisy o odpowiedzialności karnej zawartych w art. 15 1—2 ustawie z 13 kwietnia 2022 r., które mają charakter norm blankietowych, jak wskazano powyżej nie transponują w pełni przepisów dyrektywy 2024/1226 i wymagają każdorazowej zmiany legislacyjnej w przypadku

przyjęcia nowych środków ograniczających na szczeblu unijnym³. W celu usprawnienia tej sytuacji i przyjęcia skutecznego modelu zwalczania naruszeń środków ograniczających, projektodawca w Rozdziale 6 niniejszej ustawy wprowadził przepisy karne o charakterze generalno—abstrakcyjny w całości implementujące dyrektywę 2024/1226.

Art. 82 wprowadza zmianę w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. poz. 928) poprzez dodanie odesłania do art. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego oraz do projektowanej ustawy (naruszenia środków, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 lit a). Powyższe rozwiązanie dodaje do katalogu naruszeń prawa objętego zakresem regulacji ustawy o ochronie sygnalistów, implementującej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Jest ono konsekwencją brzmienia art. 14 dyrektywy 2024/1226, który zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu zapewnienia, aby dyrektywa (UE) 2019/1937 miała zastosowanie do zgłaszania naruszeń unijnych środków ograniczających, o których mowa w art. 3 i 4 dyrektywy 2024/1226, oraz do ochrony osób zgłaszających takie naruszenia.

Rozdział 8 Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

Na mocy art. 83 tworzy się Zespół do spraw Środków Ograniczających.

Art. 84 i 85 to przepisy przejściowe, które regulują kwestie przekazania prowadzenia krajowej listy sankcyjnej od ministra właściwego do spraw wewnętrznych do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (art. 7), co powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie przedmiotowej ustawy.

Przekazanie prowadzenia sankcyjnej listy krajowej Minister właściwy ds. wewnętrznych przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej wszelkie materiały dotyczące osób i podmiotów znajdujących się na krajowej liście sankcyjnej prowadzonej przez ministra właściwego ds. wewnętrznych na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących

³ Przykładowo nastąpiło to po przez przyjęcie ustawy z dnia 9 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 172).

ochronie bezpieczeństwa narodowego oraz dotyczące osób i podmiotów, wobec których wszczęte i niezakończone pozostają postępowania przed sądami administracyjnymi.

Krajowa lista sankcyjna – kontynuacja postępowań Artykuł 77 precyzuje, że sprawy wszczęte i niezakończone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz.U. z 2024 r. . poz. 507) prowadzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej, co obejmuje również postępowania przed sądami administracyjnymi. Szef Krajowej Administracji Skarbowej przejmuje również od ministra właściwego do spraw wewnętrznych publikację listy sankcyjnej (art. 7) w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 86 zawiera regulacje przejściowe wynikające z przeniesienia wykonywanych dotychczas przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zadań związanych z prowadzeniem list sankcyjnych na Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. W OSR wskazano, że w celu zabezpieczenia potrzeb kadrowych, planowane jest przeniesienie 4 etatów z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, co pozwoli na częściowe pokrycie zapotrzebowania kadrowego Krajowej Administracji Skarbowej w ramach zatrudnienia w służbie cywilnej.

Art. 87 reguluje kwestię postępowania związanego z wpisem na listę przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców co do osób wobec których środek ten został zastosowany przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Art. 88 reguluje możliwość przetwarzania przez Ministra Sprawiedliwości zanonimizowanych danych statystycznych dotyczących środków ograniczających.

Art. 89 określa maksymalny limit wydatków, o którym mowa w art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 90 stanowi, że ustawa wchodzi w życie 30 dni od ogłoszenia.

Załącznik do Uzasadnienia

Zestawienie aktów prawnych unijnych, które wdraża ustawa sankcyjna (uzupełniając zamieszczone są również odniesienia do rezolucji RB przy reżimach sankcyjnych ONZ transponowanych do porządku prawnego UE).

Afganistan

Rozporządzenie Rady (UE) NR 753/2011 z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie

Decyzja Rady 2011/486/WPZiB z dnia 1 sierpnia 2011 r. dotycząca środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1988 (2011)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1989 (2011)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1267 (1999)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2082 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2160 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2255 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2501 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2557 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2615 (2021)

Białoruś

Rozporządzenie Rady (WE) nr **765/2006** z dnia 18 maja 2006 r. dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy

Decyzja Rady **2012/642**/WPZiB z dnia 15 października 2012 r. dotycząca środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy

Bośnia i Hercegowina

Decyzja Rady **2011/173**/WPZiB z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Bośni i Hercegowinie

Burundi

Decyzja Rady (WPZiB) **2015/1763** z dnia 1 października 2015 r. dotycząca środków ograniczających w związku z sytuacją w Burundi

Rozporządzenie Rady (UE) **2015/1755** z dnia 1 października 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Burundi

Czarnogóra

Rozporządzenie Rady (WE) NR 1733/94 z dnia 11 lipca 1994 r. zakazujące zaspokajania roszczeń z tytułu umów i transakcji, na których wykonanie wpływ wywarła rezolucja nr 757(1992) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych i rezolucje pokrewne

Decyzja Rady **94/366**/WPZiB z dnia 13 czerwca 1994 r. w sprawie wspólnego stanowiska określonego przez Radę na podstawie art. J.2 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącego zakazu zaspokajania roszczeń określonych w ust. 9 rezolucji nr 757 (1992) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 757 (1992)

Chiny

Konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej z Madrytu (26—27.06.1989 r.)

Demokratyczna Republika Konga

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR **1183/2005** z dnia 18 lipca 2005 r. dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją w Demokratycznej Republice Konga

Decyzja Rady **2010/788**/WPZiB z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Demokratycznej Republice Konga

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2582 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2528 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2478 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2360 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2293 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2198 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2136 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2078 (2012)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1807 (2008)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1771 (2007)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1698 (2006)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1493 (2003)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1649 (2005)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1596 (2005)

Gwatemala

Decyzja Rady (WPZiB) **2024/254** z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwatemali

Rozporządzenie Rady (UE) **2024/287** z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwatemali

Gwinea

Decyzja Rady **2010/638**/WPZiB z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwinei

Rozporządzenie Rady (UE) NR **1284/2009** z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwinei

Gwinea Bissau

Decyzja Rady **2012/285**/WPZiB z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwinei Bissau oraz uchylecia decyzji 2021/237/WPZiB

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) NR **377/2012** z dnia 3 maja 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Gwinei Bissau

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2048 (2012)

Haiti

Decyzja Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie wspólnego stanowiska, określonego na podstawie art. J.2 Traktatu o Unii Europejskiej, dotycząca ograniczenia stosunków gospodarczych z Haiti

Rozporządzenie Rady (WE) NR **1264/94** z dnia 30 maja 1994 r. zakazujące zaspokajania roszczeń władz haitańskich z tytułu umów i transakcji, na których wykonanie wpływ wywarły środki nałożone przez lub zgodnie z rezolucjami 917 (1994), 841 (1993), 873 (1993) i 875 (1993) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 917 (1994)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 841 (1993)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 873 (1993)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 875 (1993)

Decyzja Rady (WPZIB) 2022/2319 z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją na Haiti

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2022/2309 z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Haiti

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2653 (2022)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2699 (2023)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2670 (2023)

Irak

Rozporządzenie Rady (WE) NR 1210/2003 z dnia 7 lipca 2003 r. dotyczące niektórych szczególnych ograniczeń w stosunkach gospodarczych i finansowych z Irakiem oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2465/96

Rozporządzenie Rady (EWG) NR 3541/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. zakazujące zaspokajania roszczeń irackich z tytułu umów i transakcji, na których wykonanie wpływ wywarła rezolucja 661 (1990) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych i rezolucje pokrewne

WSPÓLNE STANOWISKO RADY 2003/495/WPZiB z dnia 7 lipca 2003 r. w sprawie Iraku i uchylające wspólne stanowiska 96/741/WPZiB oraz 2002/599/WPZiB

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1546 (2004)

Iran

Rozporządzenie Rady (UE) NR **359/2011** z dnia 12 kwietnia 2011 r. dotyczące środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją w Iranie

Decyzja Rady **2011/235/WPZiB** z dnia 12 kwietnia 2011 r. dotycząca środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją w Iranie

Rozporządzenie Rady (UE) **2023/1529** z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku ze wsparciem wojskowym Iranu dla rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie

Decyzja Rady (WPZiB) **2023/1532** z dnia 20 lipca 2023 r. dotycząca środków ograniczających w związku ze wsparciem wojskowym Iranu dla rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) NR **267/2012** z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 961/2010

Decyzja Rady **2010/413/WPZiB** z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylająca wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB

Jemen

Decyzja Rady **2014/932/WPZiB** z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Jemenie

Rozporządzenie Rady (UE) NR **1352/2014** z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Jemenie

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2624 (2022)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2564 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2511 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2456 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2402 (2018)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2342 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2266 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2216 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2140 (2014)

Korea Północna

Decyzja Rady (WPZiB) **2016/849** z dnia 27 maja 2016 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko Koreańskiej Republice Ludowo—Demokratycznej, uchylająca decyzję 2013/183/WPZiB

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) **2017/1509** z dnia 30 sierpnia 2017 r. dotyczące środków ograniczających skierowanych przeciwko Koreańskiej Republice Ludowo—Demokratycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 329/2007

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2371 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2375 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2397 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2270 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2321 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2094 (2013)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1874 (2009)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1718 (2006)

Liban

Rozporządzenie Rady (UE) **2021/1275** z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libanie

Decyzja Rady (WPZiB) **2021/1277** z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libanie

Rozporządzenie Rady (WE) NR 1412/2006 z dnia 25 września 2006 r. dotyczące niektórych środków ograniczających w odniesieniu do Libanu

WSPÓLNE STANOWISKO RADY 2006/625/WPZiB z dnia 15 września 2006 r. dotyczące zakazu sprzedaży lub dostarczania uzbrojenia i pokrewnego sprzętu oraz świadczenia pokrewnych usług podmiotom lub osobom w Libanie zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1701 (2006)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1701 (2006)

WSPÓLNE STANOWISKO RADY 2005/888/WPZiB z dnia 12 grudnia 2005 r. w sprawie szczególnych środków ograniczających przeciwko pewnym osobom podejrzanym o udział w zabójstwie byłego premiera Libanu Rafika Haririego

Rozporządzenie Rady (WE) NR 305/2006 z dnia 21 lutego 2006 r. nakładające szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom podejrzanym o udział w zabójstwie byłego premiera Libanu Rafika Haririego

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1636 (2005)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1595 (2005)

Libia

Rozporządzenie Rady (WE) nr **3275/93** z dnia 29 listopada 1993 r. zakazujące zaspokajania roszczeń z tytułu umów i transakcji, na których wykonanie wpływ wywarła rezolucja 833 (1993) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych i rezolucje pokrewne

Wspólne stanowisko Rady **2004/698/WPZiB** z dnia 14 października 2004 r. dotyczące zniesienia środków ograniczających przeciwko Libii

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 883 (1993)

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) **2016/44** z dnia 18 stycznia 2016 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 204/2011

Decyzja Rady (WPZiB) **2015/1333** z dnia 31 lipca 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii oraz uchylająca decyzję 2011/137/WPZiB
/tekst jednolity uwzględniający najnowsze zmiany w listingach pojawi się wkrótce/

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2571 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2509 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2441 (2018)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2362 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2146 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2174 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2095 (2013)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2009 (2011)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1970 (2011)

Mali

Decyzja Rady (WPZiB) **2017/1775** z dnia 28 września 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Mali

Rozporządzenie Rady (UE) **2017/1770** z dnia 28 września 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Mali

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2590 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2541 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2484 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2432 (2018)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2374 (2017)

Mołdawia

Decyzja Rady (WPZiB) **2023/891** z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami destabilizującymi Republikę Mołdawii

Rozporządzenie Rady (UE) **2023/888** z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami destabilizującymi Republikę Mołdawii

Decyzja Rady **2010/573/WPZiB** z dnia 27 września 2010 r. dotycząca zastosowania środków ograniczających wobec kierownictwa regionu Naddniestrza w Republice Mołdowy

Mjanma

Rozporządzenie Rady (UE) NR **401/2013** dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją w Mjanmie/Birmie i uchylające rozporządzenie (WE) nr 194/2008

Decyzja Rady **2013/184/WPZiB** w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Mjanmie/Birmie

Niger

Decyzja Rady (WPZiB) **2023/2287** z dnia 23 października 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nigrze

Rozporządzenie Rady (UE) **2023/2406** z dnia 23 października 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nigrze

Nikaragua

Rozporządzenie Rady (UE) **2019/1716** z dnia 14 października 2019 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui

Decyzja Rady (WPZiB) **2019/1720** z dnia 14 października 2019 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui

Republika Środkowoafrykańska

Decyzja Rady 2013/798/WPZiB z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Republice Środkowoafrykańskiej

Rozporządzenie Rady (UE) NR 224/2014 z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Republice Środkowoafrykańskiej

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2648 (2022)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2588 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2536 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2507 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2488 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2454 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2399 (2018)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2339 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2127 (2013)

Tunezja

Rozporządzenie Rady (UE) NR **101/2011** z dnia 4 lutego 2011 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją w Tunezji

Decyzja Rady **2011/72/WPZiB** z dnia 31 stycznia 2011 r. dotycząca środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją w Tunezji

Turcja

Decyzja Rady (WPZiB) **2019/1894** z dnia 11 listopada 2019 r. w sprawie środków ograniczających w związku z prowadzonymi przez Turcję bez zezwolenia odwiertami we wschodniej części Morza Śródziemnego

Rozporządzenie Rady (UE) **2019/1890** z dnia 11 listopada 2019 r. w sprawie środków ograniczających w związku z prowadzonymi przez Turcję bez zezwolenia odwiertami we wschodniej części Morza Śródziemnego

Ukraina

Decyzja Rady **2014/386/WPZiB** z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odpowiedzi na bezprawne przyłączenie Krymu i Sewastopola

Rozporządzenie Rady (UE) nr **692/2014** z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odpowiedzi na bezprawne przyłączenie Krymu i Sewastopola

Decyzja Rady **2014/145/WPZiB** z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi

Rozporządzenie Rady (UE) NR 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających

Decyzja Rady **2014/512/WPZiB** z dnia 31 lipca 2014 r. dotycząca środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie

Rozporządzenie Rady (UE) NR **833/2014** z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie

Decyzja Rady **2014/119/WPZiB** z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie

Rozporządzenie Rady (UE) NR **208/2014** z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie

Rozporządzenie Rady (UE) **2022/263** z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie środków ograniczających w odpowiedzi na nielegalne uznanie, okupację lub aneksję przez Federację Rosyjską niektórych niekontrolowanych przez rząd obszarów ukraińskich

Decyzja Rady (WPZiB) **2022/266** z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie środków ograniczających w odpowiedzi na nielegalne uznanie, okupację lub aneksję przez Federację Rosyjską niektórych niekontrolowanych przez rząd obszarów Ukrainy

Rosja

Rozporządzenie Rady 2024/1485 z dnia 27 maja 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Rosji

Decyzja Rady 2024/1484 z dnia 27 maja 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Rosji

Decyzja Rady 2024/2643 z dnia 8 października 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z destabilizującymi działaniami Rosji

Rozporządzenie Rady 2024/2642 z dnia 8 października 2024 r. w sprawie środków ograniczających w związku z destabilizującymi działaniami Rosji

Serbia

Rozporządzenie Rady (WE) NR **1733/94** z dnia 11 lipca 1994 r. zakazujące zaspokajania roszczeń z tytułu umów i transakcji, na których wykonanie wpływ wywarła rezolucja nr 757(1992) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych i rezolucje pokrewne

Decyzja Rady 94/366/WPZiB z dnia 13 czerwca 1994 r. w sprawie wspólnego stanowiska określonego przez Radę na podstawie art. J.2 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącego zakazu zaspokajania roszczeń określonych w ust. 9 rezolucji nr 757 (1992) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 757 (1992)

Sudan

Rozporządzenie Rady (UE) **2023/2147** z dnia 9 października 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi stabilność i przemiany polityczne w Sudanie

Decyzja Rady (WPZiB) **2023/2135** z dnia 9 października 2023 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi stabilność i przemiany polityczne w Sudanie

Decyzja Rady 2014/450/WPZiB z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie oraz uchylająca decyzję 2011/423/WPZiB

Rozporządzenie Rady (UE) nr 747/2014 z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 131/2004 i rozporządzenie (WE) nr 1184/2005

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2750 (2024)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2349 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2265 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2200 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2138 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2091 (2013)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2035 (2012)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1945 (2010)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1556 (2004)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1591 (2005)

Sudan Południowy

Decyzja Rady (WPZiB) **2015/740** z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym, uchylająca decyzję 2014/449/WPZiB

Rozporządzenie Rady (UE) **2015/735** z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Sudanie Południowym oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 748/2014

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2731 (2024)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2683 (2023)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2633 (2022)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2577 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2521 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2428 (2018)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2290 (2016)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2206 (2015)

Somalia

Rozporządzenie Rady (UE) NR 356/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. wprowadzające określone szczególne środki ograniczające wobec określonych osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów w związku z sytuacją w Somalii

Rozporządzenie Rady (WE) NR 147/2003 z dnia 27 stycznia 2003 r. dotyczące niektórych środków ograniczających w odniesieniu do Somalii

Decyzja Rady 2010/231/WPZiB z dnia 26 kwietnia 2010 r. dotycząca środków ograniczających wobec Somalii i uchylająca wspólne stanowisko 2009/138/WPZiB

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2607 (2021)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2551 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2498 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2036 (2012)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1844 (2008)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 751 (1992)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 733 (1992)

Syria

Decyzja Rady **2013/255**/WPZiB z dnia 31 maja 2013 r. sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Syrii

Rozporządzenie Rady (UE) NR **36/2012** z dnia 18 stycznia 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Syrii oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 442/2011

WSPÓLNE STANOWISKO RADY 2005/888/WPZiB z dnia 12 grudnia 2005 r. w sprawie szczególnych środków ograniczających przeciwko pewnym osobom podejrzanym o udział w zabójstwie byłego premiera Libanu Rafika Haririego

Rozporządzenie Rady (WE) NR 305/2006 z dnia 21 lutego 2006 r. nakładające szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom podejrzanym o udział w zabójstwie byłego premiera Libanu Rafika Haririego

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1636 (2005)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1595 (2005)

USA

WSPÓLNE DZIAŁANIE z dnia 22 listopada 1996 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. J.3 i K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, dotyczące środków chroniących przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwa trzecie oraz przed działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi 96/668

Rozporządzenie Rady (WE) NR **2271/96** z dnia 22 listopada 1996 r. zabezpieczające przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2018/1101** z dnia 3 sierpnia 2018 r. ustanawiające kryteria stosowania art. 5 akapit drugi rozporządzenia Rady (WE) nr 2271/96

zabezpieczającego przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi

Wenezuela

Rozporządzenie Rady (UE) **2017/2063** z dnia 13 listopada 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli

Decyzja Rady (WPZiB) **2017/2074** z dnia 13 listopada 2017 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Wenezueli

Zimbabwe

Decyzja Rady **2011/101/WPZiB** z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Zimbabwe

Rozporządzenie Rady (WE) nr **314/2004** z dnia 19 lutego 2004 r. dotyczące środków ograniczających w związku z sytuacją w Zimbabwe

Broń chemiczna

Decyzja Rady (WPZiB) **2018/1544** z dnia 15 października 2018 r. w sprawie środków ograniczających rozprzestrzenianie i stosowanie broni chemicznej

Rozporządzenie Rady (UE) **2018/1542** z dnia 15 października 2018 r. w sprawie środków ograniczających proliferację i stosowanie broni chemicznej

Cyberataki

Rozporządzenie Rady (UE) **2019/796** z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim

Decyzja Rady (WPZiB) **2019/797** z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie środków ograniczających w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim

Prawa człowieka

Decyzja Rady (WPZiB) **2020/1999** z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka

Rozporządzenie Rady (UE) **2020/1998** z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka

Terroryzm

Decyzja Rady (WPZiB) **2016/1693** z dnia 20 września 2016 r. dotycząca środków ograniczających przeciwko ISIL (Daisz) i Al—Kaidzie oraz osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom z nimi powiązanym i uchylająca wspólne stanowisko 2002/402/WPZiB

Rozporządzenie Rady (UE) **2016/1686** z dnia 20 września 2016 r. nakładające dodatkowe środki ograniczające przeciwko ISIL (Daisz) i Al—Kaidzie oraz osobom fizycznym i prawnym, podmiotom lub organom z nimi związanymi

Rozporządzenie Rady (WE) nr **881/2002** z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z organizacjami ISIL (Daisz) i Al—Kaida

Decyzja Rady (WPZiB) 2016/1693 z dnia 20 września 2016 r. dotycząca środków ograniczających przeciwko ISIL (Daisz) i Al—Kaidzie oraz osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom z nimi powiązanym i uchylająca wspólne stanowisko 2002/402/WPZiB

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2560 (2020)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2462 (2019)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2368 (2017)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2253 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2199 (2015)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2178 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 2170 (2014)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1989 (2011)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1735 (2006)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1452 (2002)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1390 (2002)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1388 (2002)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1333 (2000)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1267 (1999)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1591 (2005)

Decyzja Rady (WPZiB) **2024/385** z dnia 19 stycznia 2024 r. ustanawiająca środki ograniczające w stosunku do osób i podmiotów, które wspierają, ułatwiają lub umożliwiają akty przemocy dokonywane przez Hamas i Palestyński Islamski Dżihad

Rozporządzenie Rady (UE) **2024/386** z dnia 19 stycznia 2024 r. ustanawiające środki ograniczające w stosunku do osób i podmiotów, które wspierają, ułatwiają lub umożliwiają akty przemocy dokonywane przez Hamas i Palestyński Islamski Dżihad

Wspólne stanowisko Rady **2001/931**/WPZiB z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu

Rozporządzenie Rady (WE) nr **2580/2001** z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ 1373 (2001)